

KRISLAI

Kerštas Nedavė
Pasekmių.
Gal Ispanijos Kovotojai
Padengs Jų Lėšas.
Klaida Darė Michelsonas,
Montvidas, Gugis ir
Bagočius.
Ar Pasimokins Broliai
Socialistai?
Rašo A. B.

Kaip žinote, Brooklyne socialistų kuopa ir Skloka No. 2 sugriovė mūsų pastangas surengti vieną didelę lietuvių demonstraciją už Ispanijos kovotojus.

Lapkričio 17 d. mes turėjome savo didžiulį masinį mitingą tam reikalui. Susirinko virš 300 žmonių — Piliečių Klubo svetainė prisipildė su kaupu. Aukų buvo surinkta apie \$137. Mitingo išlaidos pasiekė apie \$30, o Ispanijos kovotojams pasiūsta virš \$100.

“Mes parodysim, ką mes galime”, sakė tie mūsų sklokininkai. Prisidengė Ispanijos kovotojų vardu, jie šaukė savo locną mitingą lapkričio 20 d. Tai buvo grynai sklokininkų darbas. Tiesa, garsino, kad prakalbas rengia “LDD Centralinė Kuopa, LSS. 19 Kuopa ir ‘Naujoji Gdynė’.” Bet ta vargšė LSS 19 kuopa buvo įsprausta į vidurį tik šiaip sau. Visas biznis buvo Sklokos No. 2. Dabar 19 kuopos organizatorium yra Antanaitis, kuris yra LDD centro komiteto narys ir kuris tam komitete balsavo prieš bendrą frontą Ispanijos reikalais.

Apgaiština, kad Dr. Montvidas, Michelsonas, Bagočius ir Gugis taipgi užkibo ant Sklokos No. 2 meškerės. Jie žinojo, kaip dalykai stovi, tačiau jie nematė reikalo su barti savo žmones LSS kuopoje, kad taip negražu ir žalina elgtis. Priesigant, apsiidami skloka patarnauti, jie dar, netiesioginiai, padarino juos tame darbe. Tiek, tačiau reikia pagirti juos, kad jie susirinkime nepūtė į Butkaus dūdą ir kalbėjo už bendrą frontą.

Publikos nebuvo trijų šimtų. Kurie atėjo, tie atėjo pasiklausyti Montvido, Michelsono, Gugio ir Bagočiaus prakalbų. Tai buvo proga Stilsonui pakurstyti juos prieš komunistus ir prieš bendrą frontą — kaip tik prieš tai, už ką Ispanijos liaudis kraują lieja ir gyvastis kloja, kaip tik prieš tai, kam Michelsonas, Bagočius, Gugis ir Montvidas priitaria.

O kaip su medžiagine parama Ispanijos kovotojams? Tegul kalba paprasta aritmetika. Aukų surinko \$40. Svetainė kaštuo \$35. Dr. Montvidui \$15 (tiek jis paėmė kitose kolonijose), Michelsonui geležinkelio kaštų mažiausia \$10, garsinimai plakatai ir radio mažiausia kita dešimt dolerių. Vadinasi, viso išlaidų pasidaro apie \$70!

Aišku, dabar mitingo promaterial turės kreiptis prie Ispanijos kovotojų, kad jie prisidėtų prie padengimo mitingo kaštų. Tai ot ką davė keršto ir užsispyrimo politika.

Na, o jeigu būtų buvę susitarta ir jeigu būtų įvykęs vienas didelis lietuvių mitingas tuo reikalu, būtų buvę suaukta mažiausia 700 žmonių ir būtų mažiausia du šimtai dolerių Ispanijos kovotojams. Kaip diena aišku, kad sklokos mučelininkai nepasimokins iš to savo fiasco, nes tai jų politika kovoti prieš bendrą frontą.

Bet mūsų broliai socialistai iš 19 kuopos turėtų pagalvoti. Jie turėtų įsitikinti, kad jų kabojimas ant sklokos meškerės

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Brooklyne \$7.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 277

Telephone STagg 2-3878

Brooklyn, N. Y., Antradienis, Lapkričio (Nov.) 24, 1936

Pavienio Numerio Kaina 3c.

Metai XXVI, Dienraščio XVIII

Visų Šalių Darbininkai,
Vienykites! Jūs Nieko
Nepralaimėsit, Tik Re-
tezius, o Išlaimėsit
Pasaulį!

Naziai Protestuoja Prieš Jų Agento Nu- smerkimą Sovietuose

Jis su Trockistais Žudė
Mainierius, Ardė Gamybą

MASKVA. — Vokietijos ambasadorius grafas Schulenburg užprotestavo Sovietų valdžiai prieš nusmerkimą sušaudyt vokiečio inžinieriaus E. I. Sticklingo sukiu su aštuoniais rusais trockininkais, Novosibirske. Bet Stickling, Hitlerio slapstosios policijos agentas teisme prisipažino, kad jis išvien su trockininkais ardė Kemerovo kasyklas, kaip samdytas užsieninis inžinierius; troškino mainierius nuodingomis kasyklų dujomis ir darė eksplozijas, tais būdais nužudant 12 mainierių. Jis kaip ir jo sėbrai trockininkai taipgi prisipažino, kad jie, statydami pavojun mainierių gyvybę, už tai kaltino Sovietų tvarką ir tuomi stengėsi sukurstyti darbininkų sukilimą prieš Sovietus.

Teisiami su Sticklingu trockininkai pasirašė išpažintį, kad jie stengėsi nusilpninti Sov. pramonę apskritai, idant palengvint Japonijai ir Vokietijai karę prieš Sovietų Sąjungą. Be to, jie pasisakė, kad suokalbavo nužudyti Sovietų Liaudies Komisarų Tarybos pirmininką V. M. Molotovą ir kitus Sovietų vadus.

Nazių slapstosios policijos agentas Stickling prašė, kad teismas palengvintų jam bausmę todėl, kad jis prieš Sovietus taip darbavosi pagal Vokietijos konsulo įsakymus Novosibirske, tarnaudamas fašizmui.

Kiti nusmerkietieji sušaudyt yra rusai trockistai, kasyklų specialistai: inžinierius I. Asmechonov, I. Noskov, F. Shubin, M. Kurov, I. Liashenko, A. Andrejev, I. Kolvenko ir N. Leonenko.

Visi jie savo pareiškimuose pasisakė, kad ėmė įsakymus nuo Trockio ir nuo Vokietijos nazių prieš Sovietus.

Už tokias nedorybes darbus teisiama trockistų vadai Drobins ir Piatakovas.

29 N. Y. Valstijos Miesteliai Sugrąžina “Blaivybę”

ALBANY, N. Y., — Lapkričio 3 d. balsavimuose 29-ni miesteliai šiaurinėj dalyj New Yorko valstijos nusibalsavo uždraust juose pardavinėt alkoholinius gėrimus. Tai daugiausia mažiukai farmeriški miestukai, kaip kad Fenton, Vestal, Tompkins ir kt.

ir lošimas Jankausko, Stilsono ir Strazdo įrankiu jiems neduoda nei naudos, nei garbės.

Dar 4 Nazių Karo Laivai
Plaukia Ispanijon

BREST, Francija. — Plaukdami į Ispaniją talkon fašistams, staptelėjo šiame Francijos uoste 4 Vokietijos karo laivai. Be to, naziai turi jau kelis pirmiau nusiųstus savo karo laivus Ispanijos pakraščiuose.

Spaustuvių Darbininkai
Prieš Federac. Vadus

TAMPA, Florida. — Charles P. Howard, prezidentas galingos Tarptautinės Spautuvių Darbininkų Unijos, kalbėdamas Darbo Federacijos suvažiavime, pamerkė dešiniuosius Federacijos viršininkus, kad jie sauališkaai suspendavo 10 unių, sudarančių Industrių Unijų Organizavimo Komitetą. Jis taipgi pareiškė, jog tie viršininkai taip nepakenčiamai kišasi į vidinius reikalus Spautuvių Darbininkų Unijos, kad jina turės pasitraukti iš Darbo Federacijos, jeigu federaciniai vadai vis dar smaugis unijos savivaldybės teise.

Lapkr. 23 d. pranešta, kad 2,000,000 Darbo Federacijos narių, tai yra, daugiau kaip pusė visos organizacijos, nuėis su J. L. Lewis vadovaujamu Industrių Komitetu, jeigu dešinieji Federacijos vadai nesugrąžins atgal 10 didžiųjų unių, kurias jie suspendavo už prisidėjimą prie to komiteto.

Norman Thomas Smerkia Federacijos Vadus už Jurininkų Streiko Laužymą

NEW YORK. — Senieji Amerikos Darbo Federacijos vadai yra “tiesiog nežmoniški,” kad jie laužo marinkų streiką rytiniame ir pietiniame šios šalies pakraščiuose, — užreikšė Socialistų Partijos vadas Norman Thomas lapkr. 21 d. Taip jis kalbėjo pokilyj, kurių surengė N. Thomas draugai ir prieteliai, minėdami jo 52 metų amžiaus suaktį.

Šia proga Norman Thomas taipgi ragino visus pažangius žmones kaip galint plačiau išvien veikti prieš reakcijos jėgas, o už laisvę, taiką ir žmonišką gyvenimą darbo žmonėms.

Madrid, lapkr. 23. — Po keturių dienų, fašistų lėktuvai vėl pradėjo bombarduoti centra Ispanijos sostinės Madrido.

1,000,000 Francijos Darbininkų Demonstravo Prieš Fašistus Laidojant Ministerį Salengro

ŠAUKĖ ATKERSYT FAŠISTAM, KURIE SOCIALISTŲ
MINISTERĮ NUVARĖ Į KAPUS

PARYŽIUS. — Sekma dienį virš 500,000 darbininkų, pažangių inteligentų ir smulkiųjų biznierių demonstravo prieš fašistus, maršuodami gatvėmis nuo Bastille aikštės iki Nation aikštei. Demonstracija įvyko protestui prieš fašistus, kurie privedė prie savizudystės socialistų vidaus reikalų ministerį R. Salengro. Fašistai per savo spaudą ir gyvu žodžiu neatlaidžiai ėdė Salengro būk tai kaip “baili ir tėvynės išdaviką,” kad jis karo metu būk “perbėgęs į vokiečių pusę.” Nors karinis garbės teismas ir Francijos seimo atstovų rūmas išteisino Salengro, bet fašistai dar labiau jį šmeižė.

Demonstrantai dainavo “Internacionalą,” šaukė: “Šalin fašistus! atkeršyt tiem žmogžudžiam!” “Duot Ispanijos respublikai lėktuvų!” ir tt.

LILLE, Francija. — Laidotuvsė R. Salengro, socialisto ministerio ir šio miesto majoro, maršavo pusė milijono žmonių. Šimtai tūkstančių suvažiavo iš visos Francijos ir net iš Belgijos. Pirm laidotuvių procesijos, pasakė prakalbą Francijos ministeris pirmininkas L. Blum, prie miesto valdybos rūmo. Kalbėjo, apsipildamas ašaromis ir kaltindamas fašistinius žmogžudžius, kurie suvo šmeižtais užmušė Salengro. Sakė, kad jie turi būt nubautsi. Blumo kalbą per radio girdėjo ir pusė milijono demonstrantų Paryžiuje.

Ar D. Federacijos Vadai Privers Unijistus Nešiot “Skešapėse” Pasiūtus Drabužius?

JIE ŠAUKIA BOIKOTUOT AMALGAMEITŲ UNIJOS
PAGAMINAMUS VYR IŠKUS DRABUŽIUS

TAMPA, Florida. — Darbo Federacijos suvažiavime Wm. Green ir kiti atžargai reikalauja vadai pervarė rezoluciją, kad Federacijos unijistai nepirktų drabužių, kuriuos pasiuvia nariai Amalgameitų Rūbsiuvių Unijos. Kodėl? Todėl, kad girdi, Amalgameitai “neteisėtai” dedą unijinius ženklelius prie savo pagaminamų drabužių. O Amalgameitų ženkleliai štai kaip pasidare “neteisėti”:

Kada Amalgameitų Unija, pirmiau buvusi nepriklausoma, tapo 1934 m. pirma į Darbo Federaciją, tai pasižadėjo pirkti sau unijinius ženklelius ir federacinės United Garment Workers (siuvėjų) Unijos, ir paskui per vienus metus jai išmokėjo virš \$50,000 už tuos ženklelius. Bet kai šiemet atgaleiviai Darbo Federacijos viršininkai suspendavo Amalgameitų Uniją iš Federacijos, už priklausymą prie Industrių Unijų Komiteto, tai Amalgameitai nustojo pirkti ženklelius iš federacinės United Garment Workers Unijos.

Buržuazijos Sportininkai
Kovoja prieš Ispaniją

TALAVERA, Ispanija. — Paolino Uzcudun, sunkiasvoris kumštinninkas, gerai žinomas ir Amerikoje, dabar yra “kapitonas” greito šarvuoto fašistų laivuko, kuriuom jis užpildinėja respublikos gynėjus ant vandens. Fašistų karo fronte taigai užima svarbias vietas futbolininkai, bulių kovotojai ir kiti buržuaziniai sportininkai.

Amalgameitų Unija turi 150,000 narių ir pagamina beveik visus unijinius vyriškus drabužius Amerikoje, pardavinėjamus krautuvėse. O United Garment Workers Unija, turinti apie 40,000 narių, faktinai nieko daugiau nesiuvia, kaip tik “overolės.”

Taigi, paskelbdami boikotą prieš Amalgameitų Unijos darbą, Federacijos vadai palieka savo unijistams tik vieną iš dviejų: arba pirkti “skebinius” drabužius arba visada nešioti tik “overolės,” kurias siuva jų užgiamia unija United Garment Workers.

1,000 Streikierių Savaitę
Išgyveno Bendix Fabrike

SOUTH BEND, Indiana. — Tūkstantis darbininkų ir darbininkių jau savaitę išgyveno Bendix automobilių dalių fabrike po to, kai kompanija paskelbė, kad uždaro fabriko duris ir neribotam laikui išmeta laukan visus 4,000 darbininkų, kurie kovojo už unijos pripažinimą.

Užėmusieji fabriką darbininkai sakosi prakalbėles, rengia sau šokių, koncertų ir nežada apleist patalpą, iki kompanija patenkins jų reikalavimus. Maisto jiems priduođa kiti darbininkai.

Madrid. — Fašistai žada nebombarduoti vieną šiaurinę rytinį Madrido sklypą, palikdami jį kaip prieglaudos vietą nekariškiams; bet tik žada.

Svetimi Submarinai Atakuoja Ispanijos Respublikos Laivus

Dar 5 Metalistų Lokalai
Remia Industrinį Komitetą

PORTSMOUTH, Ohio. — Penki dideli lokalai Geležies, Plieno ir Cinos Darbininkų Asociacijos (unijos) vienkalsiai užgyrė veiklą Industrių Unijų Komiteto, kuris organizuoja plieno darbininkus į pramoninę uniją.

Mandžurai-Japonai Pasiūvė 1,000 Chiniečių

PEIPING, Chinija, lapkr. 23. — Japonų karininkai tvartina, kad “milicininkai” iš Manchukuo paskutiniame mūšyje nukovė bei sužeidė 1,000 chiniečių, o saviškių praradė tik 200. Po mūšio atėmė iš chiniečių Hungkoerhttu miestą. Suiyuan provincijoje, Chinijoje.

Chinu generolas Yen Hsi-shan sako, kad isiverželiams tarnauja Japonijos orlaiviai ir lakūnai. Jie, be kitko, bombomis sudaužė 19 chinų trokų ir sužeidė 70 kareivių.

Laukiama didelių mūšių tarp chiniečių ir japonų komanduojamų mandžurų.

Extra!

Italija Griežtai Veiksianti
Prieš Ispanijos Respublikos Gynėjus.

ROMA, lapkr. 23. — Italija naudos griežtai karines priemones, idant Ispanijos respublika nelaimėtų karą prieš fašistus ir idant Sovietai negalėtų atsistat pagelbos respublikai. Taip kalba Italijos fašistų vadai.

Mussolinio spauda paskleidė gandus, būk Sovietų laivai paskutiniu laiku atvežė 200 lėktuvų Ispanijos valdžiai.

Anglija Karo Laivais Lydės Savo Prekybos Laivus į Ispaniją.

LONDON, lapkr. 23. — Anglijos valdžia duos savo karo laivus kaip palydovus Angliu prekybos laivams, plaukiantiems į Ispaniją, idant apsaugot juos nuo fašistų karo laivų, kurie rengiasi kitą savaitę bombarduoti Barcelona ir kitas Ispanijos respublikos priepilaukas.

Nazių, Mussolinio Submarinai Laužo Sutartį.

PARYŽIUS, lapkr. 23. — Francijos vyriausybė sako, kad Mussolinio bei Hitlerio submarinų “skolinimas” Ispanijos fašistams laužo Washingtono padarytą tarptautinę sutartį.

Ispanijos Milicininkai Išsprogino Pulką Fašistų

MADRID, lapkr. 23 d. — Vakari rytą keli svet. kraštų submarinai užpuolė Ispanijos respublikos laivus ties Cartagena priepilauka. Ispanijos fašistai neturi savo submarinų.

Vieno submarino torpeda sužeidė respublikos šarvuotą laivą “Miguel de Cervantes.” Kitos submarinų torpedos buvo paleistos į valdžios šarvuotą laivą “Mendez Nunez,” bet jam žalos nepadarė.

Jau kuris laikas kaip Vokietijos submarinai slankioja Ispanijos pakraščiais. Matyt, Ispanijos jūrai “skolina” savo submarinus Ispanų fašistams.

Ispanų fašistai kreipia didelio dėmesio į Cartagena, priepilauką miestą, kur yra laikoma Ispanijos aukso atsarga, dar neišsiųsta užsienin.

GIBRALTAR. — Italija yra sutelkus savo karo laivų būrį ir didelį skaičių lėktuvų į Isp. fašistų valdomą salą Majorcą. Iš čia jie vyksta į talką fašistams bombarduoti Barcelona ir kitus respublikos uostus rytiniame pakraestyje.

MADRID. — Bemasuojant fašistų legionierių ir maurų puikui linkui Madrido, respublikos milicininkai išsprogino plačiai pakastą dinamitą ties Carabanchel miesteliu, 4 mylios į pietus nuo Madrido. Šimtai priešų tapo išnešti oran ir sudraskyti.

Kovojo su fašistais Universiteto Mieste, liaudies milicininkai užkariavo kelias naujas pozicijas ir baigia laukan iš čia fašistus išvyti. Liaudiečiai taipgi atėmė iš priešų miestelį Villanueva ir vakarus nuo Madrido.

Pranešama apie respublikos milicijos laimėjimus Huescos ir Saragossos srityse.

Respublikos valdžia tūkstančių automobilių krausto iš Madrido desėtkus tūkstančių moterų ir vaikų, idant apsaugojus juos nuo fašistų oro bombų ir patrankų šovinių.

Japonų Lakūnai Žudo Chinus Kaimiečius

KWEISUI, Chinija, lapkr. 23. — Išiveržė į Chinijos provinciją Suiyuaną, mandžurai su 17 japonų lėktuvų bombardavo kaimus ties Hsingho ir užmušė nemažai žmonių. Chinija atsiunčia 10 savo armijos divizijų su 50 lėktuvų atmušt užpuolikus.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisve Inc.

every day, except Sunday
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES:
United States, per year \$5.50
Brooklyn, N. Y., per year \$7.50
Foreign countries, per year \$7.50
Canada and Brazil, per year \$5.50
United States, six months \$3.00
Brooklyn, N. Y., six months \$4.00
Foreign countries, six months \$4.00
Canada and Brazil, six months \$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Trockistai Naikina Socialistų Partiją

Pereitą savaitę New Yorke įvyko Am. Socialistų Partijos Nac. Veik. Komiteto praplėstas suvažiavimas (plenumas). Jungtinių Valstijų Komunistų Partijos pirm. ir sekretorius, dd. Poster ir Browder, pasiuntė tam plenumi laišką, kuriame pataria Soc. Partijai vyti laukan iš savo tarpo kontr-revoliucinius trockistus ir glaudžiau bendradarbiauti su Komunistų Partija.

Po to, kai Amerikos trockistai paleido savo organizaciją ir sugužėjo ir Socialistų Partiją, pastarojoje užvirė vidujinės kovos, kurios partiją naikina, o ne stiprina. Trockistai palaiko savo kokusus, (slaptus susirinkimus), juose nusitaria praveisti savo politiką kuopose ir kitur, na, ir leidžiasi darban. Jų nusistatymas, kaip jau ne kartą buvo išrodyta, yra kontr-revoliucinis. Jei jie kalbėtų kaip trockistai — niekas jų neklausytų. Todel jie sulindo į Socialistų Partiją ir ten varo savo praštingą darbą socialistų vardu. Delto atsiranda ir šian ir ten žmonių, kurie jų paklauso, ir žinoma, tas puldo partijos vardą, tas demoralizuoja darbininkus.

Akylus stebėtojas galėjo aiškiai matyti, kad pastaruoju metu, po to, kai trockistai sulindo į Socialistų Partiją, ši organizacija pradėjo darytis sektantiška. Tūliams trockistams pavyko prasiveržti į vadovaujančias vietas ir ten būdami, jie diskredituoja tą organizaciją.

Komunistų Partija siūlo soc. partijai išrinkti iš savo tarpo specialę komisiją, kuri su Komunistų Partijos išrinkta komisija bendrai galėtų darbuotis sudarymui bendro veikimo sekančiais klausimais: (1) teikimui Ispanijos kovotojams pagalbos; (2) gelbėjimui Amerikos darbininkams išsikvoti didesnes algas; (3) padėjimui Am. darbo žmonėms laimėti konstitucinius pagerinimus bei pataisymus; (4) sudarymui plataus judėjimo už taiką.

Rašant šiuos žodžius, dar nežinia, ką socialistai atsakys. Jeigu jie šį siūlymą ignoruos, jei jie nemokės tinkamai reaguoti į savo eilės kontr-revoliucinius darbus dirbančius trockistus, tai, žinoma, bus labai apgalvėtina: Socialistų Partija neaugs, ji vis bus iš vidaus griunama ir, aišku, nebus galima padaryti glaudžios kooperacijos tarp komunistų ir socialistų.

Gaila, kad Socialistų Partija, atsiskyrusi nuo dešiniųjų, tuojau panorėjo pasiimti savo eilėsna tą elementą, kurį Komunistų Partija iš savo eilinių pašalina už rėmimą kontr-revoliucinių Trockio darbų!

Pas tūlus lietuvių socialistus matyti yra panaši nuomonė: jie daro viską, kad pasiėmus savo „apiekon“ Stilsonus ir Strazdus, kurie šiuo tarpu dirba trockistini darbu. Jie viliasi tuomi ką nors pasieksia. Tūli jų mano, kad tuo bus užduotas komunistams smūgis. Tai klaida. Po kiek laiko socialistai pamatys, kad jie daro klaidą, bet gal būt jau bus per vėlu. Tiesa, nuosakiesnio nusistatymo lietuvių socialistai jau ir dabar trockistams priešinas.

Indija Pradeda Judėti

Ilgą laiką nesigirdėjo nieko arba labai mažai tesigirdėjo apie tai, kas dabar dedasi Indijoje, tame Britanijos imperialistų stambiausiam ramstyje. Betgi pasirodo, jog ir ten pastaruoju metu žmonės pradėjo bruzdėti.

„Daily Workeris“ (už lapkr. mėn. 21 d.) išspausdino iš tūlo laikraščio, išeinančio Calcutta mieste, straipsnį, siūlantį vi-

som laisvę mylinčiom partijom sudaryti Liaudies Frontą. Indijos Liaudies Fronto programa, pasak minėto laikraščio, turėtų būti:

1. Pilna Indijos nepriklausomybė.
2. Kova prieš esamą veikiančią konstituciją.
3. Pašalinimas visokių slėgiančių įstatymų; išlaisvinimas visų politinių kalinių.
4. Panaikinimas skolų.
5. Sumažinimas už žemę taksų mažiausiai 50 nuoš.
6. Garantija algų minimumo. Teisė darbininkams streikuoti.
7. Rėmimas darbininkų ir valstiečių kovų, vedamų už būvio gerinimą.
8. Aktyvis pasipriešinimas imperialistiniam karui.

Ar Vyskūpas Valančiauskas Garbino Carą?

Tūlas klerikalų laikraštis („Šviesa“ 32 num., 1936) gina vyskūpą Valančiauską-Valančių, „kuris žinomas kaip žymus lietuvių švietėjas, kuris steigė lietuviškas mokyklas, žadino nutautėlius susiprasti, sukilimo metu daug nukentėjo nuo caro režimo...“ ir t.t., ir t. p.

Į tai atsako dr. Šliup „Laisvoji Mintis“ (už lapkr. mėn.) sekančiai:

Taip, ponai „Šviesos“ redaktoriai, vyskūpas Valančius... iškeikė sukilėlius ir garbino carą. Ir knygas rusiškoms raidėms buvo sutikęs leisti spausdinti ir savo aprobatą buvo davęs. Jei netikite, pasiskaitykite kanauninko Prapuolenio knygą „Lenkų apštalavimas Lietuvoje“, ten rasite apie tuos Valančiaus nuopelnus. 1865 metais savo cirkuliare jis rašė: „Melskitės už visus stonus cėsorystės, ministerius, gubernatorius.“ 1863 m. Varniuose iš sakyklos skaitė ganytojišką laišką: „Jo Mylista Ciesorius, mūsų geradaris, nepaliaus rūpintis savo nešmieriutu milasirdyste apie geriausią laimę jų.“ O žadindamas nutautėlius, jis šitaip sakė: „Kartą ant visados atsisakykite nuo minties, kad būsime kuomet nors savanankiška tauta, nepriklausoma nuo rusų.“

Toki tai M. Valančiaus „nuopelnai“ lietuvių tautai, pasak „Laisvosios Minties“. Tai nei kiek ne didesni ir ne mažesni už orloto Dambrausko, kunigo Laukaičio ir kitų kunigų, garbinusių Lietuvos pavergėją carizmą ir jo „visas gimines“ nuopelnus.

...Aš Tapsiu Komunistas“ --- Vanderveldė

„Liet. Žinios“ paduoda pranešimą apie Belgijos Socialistų Partijos kongresą, kuriame sakė kalbą žymus socialistų vadas Vanderveldė. Kalbėdamas apie fašizmo pavojų Belgijai, senis Vanderveldė kategoriškai pareiškė, kad jei fašizmas Belgijai pradės grąžinti ir jam prisieis pasirinkti, fašizmas ar komunizmas, tai jis pasirinktų komunizmą.

„Kartoju“, sakė jis, „jei man reiks pasirinkti — aš tapsiu komunistas.“

Geras daiktas, kad socialistų vadas daro tokius pareiškimus. Bet jis ir jo vienminčiai jau dabar turėtų daryti viską, kad apvienijus darbininkų eiles ir neprieidus fašizmui įsigalėti!

Alvarez del Vayo SSRS Sukaktuvių Proga

Lapkričio mėn. 7 d., kai Sovietų Sąjungos darbo žmonės šventė savo 19-kos metų revoliucijos sukaktį, Ispanijos užsienio reikalų ministeris ir generalis karo komisaras, Alvarez del Vayo, pasiuntė „Pravdai“ sekančio turinio kablegramą:

Šiandien Madridas turi išvaizdą lanku supausta gerkle miesto. Bet tas miestas turi užtektinai jėgų ir pasirizmo, kad paskutiniame momente puliti ant priešo ir sunaikinti jį. Po garsais sirenų, pranešančių apie naują „Junkerių“, „Fiatų“ ir „Caproni“ užpuolimą, kurie jau kelios dienos iš eilės žudo moteris ir vaikus (Madridio lavoninėse ponai iš Londono komiteto galėtų sau surasti neginčijamus įrodymus įsikisimo į Ispanijos vidaus reikalus), tūkstantių mobiliuotų vyrų ir moterų būdavoja barikadas, patikrinėja tinkamumą kulkasvaidžių lizdų, būdavoja sienas sulaukymui puolančių tankų, atvežti iš Italijos ir iškrauti Cadiz prieplaukoje. Ponai iš Londono komiteto nudaudo, būk nieko apie tai nežino.

Madridas ginasi. Nuo 22 dienos rugsėjo, nuo dienos, paskelbtos oficialių fašistų rai-

SMETONIŠKŲ RICIERIŲ KOVA PRIEŠ BENDRĄ FRONTĄ

Pasaulio Karo Veteranų Bonai ir „Laisvė“

„Laisvė“ tvirtai kovojo už tai, kad pasaulio karo veteranai tuojau gautų bonus. „Laisvė“ šaukė lietuvių dėtis prie visų kovų už reikalingą bonų. Dėka stipriam judėjimui, maršais į Washingtoną, demonstracijoms miestuose ir valstijose, pasaulio karo veteranai gavo bonus. Gavusieji bonus turėtų būti dėkingi „Laisvei“, turėtų rūpintis „Laisvės“ išlaikymu dienraščiu ir privalety išgyti „Laisvės“ Sidabrinio Jubilėjaus Certifikatą.

Iš priežasties rinkimų kampanijos ir del reikalo Ispanijos Liaudies kovų rėmimo, „Laisvės“ Jubilėjiniai Certifikatai buvo primiršti. Ispanijos žmonių didvyriškos kovos su fašistais reikia remti ir dabar! Tačiau mūsų dienraštis yra tas trimtas, kuris šaukia pažangiąją lietuvių visuomenę remti Ispanijos didžiuosius kovotojus ir padėti Lietuvos liaudies frontui kovoje prieš fašizmą. Tad turime saugoti, kad tas trimtas neišslystų iš proletariato rankos — žiūrėkime, kad „Laisvė“ turėtų kuomi užsimokėti bilas.

Aukų šimet „Laisvė“ visiškai mažai tegavo. O turėjo gauti daugiausia, nes

svės“ antspauda. Tai yra garbingas dokumentas „Laisvės“ rėmėjui.

Certifikatus paskutiniu laiku įsigijo šie draugai: Endwell Bakery, Binghamton, N. Y., \$2.00. Po \$1 — Dominick Norwich, Rosemont, Canada; M. Skystimas, Youngstown, Ohio; St. Jankus, Elizabeth, N.J.; A. Staniulis, Hamton, N. J.; E. Urchus, Spencer, Mass., ir S. Šaltys, Rockford, Ill.

Gražus būrelis draugų šiuom kartu atliko savo darbininkišką pareigą. Parėmė dienraštį ir įsigijo sau ilgos atminties garbingą ženklą. Kurie iš draugų dar neturi Certifikato, privalety paimti pavyzdį iš tų, kurių vardus augščiau matome.

P. Buknys.

Aukos Ispanijos Respublikos Gynėjams

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos centras gavo aukų Ispanijos liaudies kovai prieš fašizmą nuo sekamų draugų ir organizacijų: Drg. Pruseika prisiuntė \$5. Aukavo sekami draugai (Clevelande: J. Paltanavičius, V. Romand ir S. Telksnis po 1; o drg. Joe Strepeika \$2.

Drg. A. Makrickas, kuris Waterbury užlaiko valgyklą, 787 Bank St., paaukavo Ispanijos kovotojams \$5.

ALDLD 3 Apskričio konferencijoj surinkta \$8.07. Aukavo sekami draugai:

Po \$1: L. Mankienė ir V. Krasnitskas; po 50 c: V. J. Valaičiai, P. Bokas, O. Giraitienė ir J. Žemaitis; po 25c: J. Strižauskas, J. J. Mockaitis, Kairis, Bulnoris, P. Giraitis, J. Kazlauskas, Bakevičius, B. Medelis, B. Satulienė, K. Sabutis, L. Žemaitienė, O. Vilkaitė, Kl. Yenkelūnienė ir Šuopienė.

Madrid. — Ispanijos fašistai nėra užėmę Montana kareivinių ir naujoviško kalėjimo Madride, kaip kad jie buvo pasigarsinę.

mas tik tuom, kad jam dideliame kiekyje pristatoma iš užsienio karinės technikos. Prieš tas žudymo mašinas Madridas mobilizuoja vis didesnes žmonių mases. Bet Madridas turi plėsti ir savo karinę bazę. Jis turi pastatyti prieš priešo ginklus lygtus savo ginklus.

Madridas, kuris jau pradeda priminti revoliucinius paveikslius Paryžiaus Komunos, — šis Madridas 7-tą dieną lapkričio prisiminė didžiausius įvykius, kurie parodė pasauliui didžiules perspektyvas Sovietų socialistinio budavojimo. Esu tikras, kad tą dieną pirmųjų eilių kovotojai galvos apie tai, kaip 19 metų tam atgal didvyriškas Petrogrado proletariatas atidarė kelią į dabartinę Rusiją. Esu tikras, kad 7 dieną lapkričio mūsų kovotojai su dviguba energija puls savo priešą.

AUKOS KOMUNISTŲ PARTIJOS RINKIMŲ KAMPANIJAI

Komunistų Partijos rinkimų kampanijos išlaidų padengimui dar gavom aukų.

Drg. Joseph Daubaras iš Athol, Mass., paaukavo \$3.

Drg. J. ir Lucy Žemaičiai pridaė nuo LDS 31 kp. ir ALDLD 28 kp. už kuponus \$4.60.

ALDLD 19 kp. sekretorius Walter Kukas prisiuntė už kuponus \$2.20.

Drg. B. Deržanskas prisiuntė už kuponus \$2.20.

LDS 101 kp. sekretorius drg. A. Žalis prisiuntė už kuponus \$5.

Visiems aukotojams tariame širdingai ačiū!

D. M. Šolomskas, ALDLD CK Sekretorius.

San Francisco, Calif.

Visko Po Biskį.

Lapkričio 10 d. man teko dalyvauti susirinkime longšior-menų, I. L. A. unijos, Dreamland Auditoriume. Tai iš tikrųjų buvo mitingas — susirinko nuo 14,000 iki 16,000 darbininkų. Susirinkimas vienbalsiai nutarė tęsti streiką tol, kol bus išpildyti darbininkų reikalavimai, tai yra, suteikta 6 v. darbo diena, \$1 už valandą darbo, doleris ir pusė už virš laikį.

Pas mus San Francisco ir Oaklande baigė budavoti tiltą ir atidarymas įvyko lapkričio 12 d. Leido tik automobiliais važiuoti, o pėkštiesiems eiti neleido. Per 12 valandų surinko \$45,000. Tai atrodo, kad bus gero pelno.

Paradai įvyko 12, 13 ir 14 dienomis, tartum šidlavoj ant sekminių. Bet mūsų miestas San Francisco didesnis, negu šidlava — San Francisco turi 600,000 gyventojų. Todel ir „atpuskai“ buvo pasekmingesni. Lapkričio 12 dienos parade dalyvavo apie 300,000 žmonių, o 13 d. maršavo apie 500,000, gi 14 d., kaip vietiniai kapitalistų laikraščiai sako, dalyvavo jau net apie 600,000! Parado žiūrėti buvo atvažiavę žmonių iš kitų miestų. Sakoma, kar turistų buvo apie 50,000. Paradas ištikrųjų buvo labai įvairus.

Lapkričio 14 d. Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 153 kuopa laikė susirinkimą. Komisija išdavė raportą iš atsituvusio baltaus spalų 17 dieną. Pelno liko \$80. Tas baltus buvo rengiamas suvienytomis spėkomis su ALDLD. 198 kuopa iš Oaklando. Pelnas pasidalintas per pusę po \$40.

Mūsų 153 kuopa paaukojo darbininkų laikraščiams seka-mai: „Laisvė“ \$5, „Vilniai“ \$5, „Darbininkų žodžiui“ \$3, „Daily Workeriui“ \$5, San Francisco „Western Workeriui“ \$5, Ispanijos liaudies kovotojams \$5. Ispanijos kovotojams mes jau pasiuntėm \$65. Aš manau, kad iš tokios mažos kolonijos tai gera parama.

Lapkričio 15 d. Dreamland Hall įvyko masinis mitingas Ispanijos reikalais. Žmonių susirinko nuo 8,000 iki 10,000. Kalbėjo iš Ispanijos atvykę atstovai, butent, Izabelle De Palencia, kunigas Luis Sarasola ir Marcelino Domingo. Visi geri kalbėtojai. Ispanijos kovotojams surinko \$2,722.75. Kai žmonės ėjo per duris, dar rinko aukas, tad, manau, surinko ligi \$3,000.

Sužeista širdis.

ŠYPSENOS

MARIJAMPOLĖ NAKTĮ

O nuotykių šaunių, didingų,
Kiek čia įvyksta per naktis;
Net lūšnoj šposų nepristinga—
Skaidri mūsų miesto ateitis!

O miesto patrone, švents Jurgi.
Neveltui maustai tu smaku!
Aš pats galiu paklaust, o kur gi,
Tiek buvo pletkų, kaip pas mus?

Štai turim poną jauną, gražų,
Mergišių garsų vardu Ladas,
Naktimis jis dingsta, kaip miržasas,
Sudžiūvęs, lyg Hamsuno "Badas."

Tvirtai patals, šlipsą,
Plentų tolyn pasuko jis;
Kiek toličiau pas poną Pipsą
Pro langą matės žiburyš.

Ten mūsų Ladas sparčiai žengė,
Prie kažin kokios moteries;
Pas poną Pipą mergos žvengė,
Kad net girdėjos ant gatvės.

—O, labas vakars, ponai, ponios,—
Išjęs tarė Ladas mūs,—
Jūs leidžiat valandas malonias,
Tikrai jauku čionai pas jus.

Draugai išvydę svečio veidą,
Pašoko, tartum nuo ugnies;
Geriausią vietą jam užleido,
Tarp linaikių iš šalies.

Ten prakitais vilnim tekėjo
Nuo skruostų vyrų, moterų....
Daug kas Rygon važiuot pradėjo,
Kiti ilsėjos ant grindų.

Skambėjo, švokštė girtas juokas,
Tekėjo vynas per stalus;
Vienas prisiekusis pijokas
Daužyti ėmė bokalus.

Seniai rytuos žara sužydo,
Vištydėj klykauja gaidžiai;
Pas poną Pipą kas užklydo,
Tas nesijaus juk nuobodžiai.

—Tat prosit vyrui iki ryto!
Ne amžius būsime jauni,
Juk aiškiai knygose rašyta:
Tauta mūsų gali būt rami....

Ir taip jauni tautos bijūnai,
Sušilę dirba per naktis;
Te darbo vaisiai jų nežūna,
Per amžius spindi jiems viltis.

Skubėkim, mielas palydove,
Dar daug kelionės prieš akis,
Palikim Pipso šią tvirtovę,
Vistiek jie gers iki prašvis.

Pradėjo birti gelsvi lapai,
Jau sodas tuščias ir tylus,
Užtai malonų šnapso kvapą,
Dabar jau uostom po balius.

Smagu žiūrėt, kaip salė mirga
Papuošta lapais geltonais;
Jauties, lyg lietuviai ant žirgo,
Užkeltas Bahuso sparnais.

Džaz-bandos aukia, kaip pasiutę,
Ir kamščiai pyška, taip skardžiai;
Pilvotas ponas, apsiskutęs,
Mazolius mindo nuoširdžiai.

Šaunių ponių akys tviska,
Jų kūnas baltas, kaip diena;
Ach atiduotum, rodos, viską,
Kad tik pamiltų nors viena.

Prie bufeto vėl eilių eilės,
O kiek čia svieto, kiek tų ponų,
Išdžiūvo man bežiūrint seilės,
Lyg tam punkte ten su bekonu.

Visi tik šypsos, juokias, klegas,
Tautiečio Volfo alų maukia:
—Ko atėjai tu čia, variage?—
Kaž koks jaunuoils girtas šaukia.

Nuo bufeto vėl plazda, bėga,
I salę skuba su dama;
Kamputį sėdi va Lavėga,
Naudojas svetima mama.

—Poniute, džiaugsme, perle baltas,
Iš pirmo žvilgsnio pamilau!
Susmuksiu aš lavonas šaltas,
Jei taip kankinsi dar ilgiau.

—Juozyti brangus, ką darysiu?
Turiu vaikų, vyrų storą....
Tačiau vistiek jau neišdrįsiu,
Eiti prieš tavo kuklų norą.

Lavėga šypsos. Jis laimingas:
Jau turi paukštę savo rankos;
Kam šoks dar tango tą svajingą,
Visai prasklis širdies firankos.

Taip slenka naktys, griūva šeimos,
Taip džiaugsmo įieškome jau mes;
Kam ir rašyt—užgintam kaime
Ir ten fokstrotą trypiant ras.

O Dieve didis, Visagali!
Poetas žino tavo norą.
Dar nenaikinti mūsų šalį,
Kaip tą Sodomą ir Gomorą!

Dar mes vaikučiai, nesuaukę,
Ką tik gyventi pasišovę;
Visi vienon triūbon tik staugiam:
—Gražu ir gera Lietuvoje.

Pradėjo birti gelsvi lapai,
Jau sodas tuščias ir tylus;
Užtai malonų šnapso kvapą,
Dabar jau uostom po balius.

Kai naktys šlapios ir lietingos.
O mieste velniškai nyku—
Tai gimnazistės rūpestingos,
Su vyru bėga nuo tėvų.

Palieka suolą rašalutą,
Drauges, pedagogus gerus;
Jaunutės, lūpom dar pienuotom,
Dalina meilės hektarus.

Tegriebia velnias logaritmus,
Kvaili tesprendžia jų lygtis,
Šiandien gyvenimo toks ritmas:
Už meilę — pings, ateitiš....

Ladų, Lavėgų mieste pilna,
Jie viešpačiai nykių dienų;
Tik spės nukirpt jaunutę vilną,—
Galanda žirkles ant kitų.

Nerūpi jiems, kad ten kur kaime,
Su runkeliu tuo cukriniu,
Žili tėvai jiems kuria laimę,
Lig kaklo apnešti purvui.

Juk tėvo rankos tam ir juodos,
Kad žemę knistų nuo gaidžių.
Ir mums gyvent nebūt nuobodu
Mieste, tarp mylinčių širdžių.

Būriais į krūvas susispietę,
Surašę pavardes visų—
Panašūs mes į tą koketę,
Apręgtą dirbtinu šilku.

O kaip juokinga, kokia gėda,
Iš tų vyrukų imantrių;
Lyg šunys vienas kitą ėda,
Dėl kaspino, dėl guzikų....

Išdidūs vaikšto, tartum povai,
Tik plunksnos gražios, o vidus?
Sudribęs, lyg skurdeivos lova,
Ar blogai laikomas medus.

Naktimis vargsta už tėvynę,
Už laisvę kelia stikliukus;
Per darbą kelią prasiskynę,
Kukliai sau suka namukus.

Ir taip pro šitokį peizažą,
Slenki patenkintas, tylus;
Atrodai toks menkutis, mažas—
O čia gyvenimas gražus!

Tad džiaukimės ir būkim ramūs,
Gyvenimas kaip svieste slenka:
—Vivamus, vyrei, et edamus!
Šiandien idėjos tos pakanka.

Džiokeris.

(Iš "Kuntaplio")

Keletas Bruožų apie Ispaniją

Ispanija užima didžiulę Pirenejų pusiasalio dalį — 428 tūkst. kv. kilometrų. O kartu su Balearų salomis, esančiomis Viduržemio jurose, ir Kanarų salomis, esančiomis prie Afrikos vasaros vakarų krantų, Ispanijos teritorija sudaro išviso 505 tūkst. kv. klm. Ispanija kalnuota šalis. Žiemuose tęsiasi aukšti Pirenejų (daugiau 3,000 m. aukštumo) ir Kantabrijų (daugiau 2,000 m. aukštumo) kalnai; pietuose Sjera Nevada ir neaukšti Sjera Morena kalnagubriai. Didžiulę krašto vidaus dalis — platus plokštakalnis iki 800 m. aukštumo, kurį raizgo atskiri kalnagubriai Sjera De Gvadarama, Sjera De Gata ir kt.

Artimiausi Ispanijos kaimynai — žiemuose Francūzija, riba tarp kurių eina per sunkiai pereinamą Pirenejų kalnagubrijų vakaruose — Portugalija, kuri užima beveik visą vakarinę pusiasalio dalį; pietuose — svarbiausias Anglijos punktas — Gibraltaras. Ispaniją plauja žiemuose Biskajo įlanka (ispaniškai vadinama — Kantabrijos jūra), vaakruose ir žiemos vakaruose — Atlanto vandenynas, o pietuose, žiemos rytuose ir rytuose — Viduržemio jūros su Gibraltaro sąsiauriu, kuris jungia Viduržemio jūras su Atlanto vandenynu.

Ispanijos gyventojų skaičius sudaro 24 mil. žmonių (pagal 1932 m. surašymą). Jų tarpe 4 mil. katalonų (vasaros rytuose), apie milijonas baskų (žiemuose) ir 2 mil. galisicų (vasaros vakaruose). Gyventojų pasiskirstymas krašte ne vienodas: rečiausiai apgyventi viduriniai kalnuoti rajonai ir Pirenejų sritis (vidutiniai iki 25 žm. kv. kilometre), tankiausiai apgyventos vietos pajūrio juostos (100-250 žm. kv. kilometre).

Didžiausias ir svarbiausias Ispanijos miestas — sostinė Madridas, 12 geležinkelių linijų mazgas, žymiausias šalies kultūros ir meno centras. Ispanija — daugiausia žemdirbystės kraštas su žymiomis feodalinėmis liekanomis. Ekonominis atžvilgiu Ispanija atsilikęs ir vargingas kraštas, o Ispanijos darbo masės — vargingiausias Europos liaudis. Svarbiausias gyventojų užsiėmimas — žemės darbas, kuris iki šiol vaidina svarbiausią vaidmenį krašto gyvenime. Nežiūrint to, vos užtenka duonos gyventojų prasimaitinimui, o būna metų, kuomet Ispanijai tenka įvežti grūdų iš užsienio. Taip yra dėlto, kad labai stambaus žemės valdymo pasekmėse dideli žemės ūkiui tinkamos dirvos plotai palieka neapdirbti. Andaluzijoje ir Estremaduroje, užimančiose beveik pusę visos Ispanijos teritorijos, žemė randasi išimtinai keletos stambių dvarininkų rankose, kuomet valstiečiai yra beveik visiškai bežemiai.

Pav., Sevilijos provincijoje (Andaluzija) dar visai neseniai 5 dvarponiai valdė 85 nuos. visų sėjamų plotų, kuomet ten pat 2 milijonai valstiečių beveik neturėjo žemės. 5,5 nuos. žemvaldžių eksploatatorių klasės turi savo rankose 80 nuos. visos žemės, tuo tarpu 93 nuos. valstiečių (smulkieji ir vidutiniai valstiečiai) turi tikrai 20 nuos. visos žemės.

Stiprios feodalinės liekanos nusako didelį žemės ūkio gamybos atsilikimą. Ir pramonė Ispanijoje, palyginant su kitomis kapitalistinėmis Europos valstybėmis, silpnai išsivysčius. Pramonė dirba tikrai pusantro milijono darbininkų (iš maždaug 4 mil. pramonės bei žemės ūkio proletariato), kurių žymus skaičius taip pat bedarbiai.

O Ispanija jau iš senų laikų garsi savo įvairių metalų turtais. Ispanijoje yra dideli geležies rūdos klodai, ypač Biskajui. Ši rūda labai aukštai vertinama užsienyje ir užtat labai daug jos išvežama į Vokietiją, Angliją, Francūziją ir kt. kapitalistines šalis. Ispanijoje gaunamas varis, švinas, cinkas, sidabras ir daug kitų metalų. Ispanijoje yra turtingiausi pasaulio gyvsidabrio rūdynai (Almadene). Ispanijoje yra, pagaliau, dideli akmens anglių klodai, išmėtyti įvairiuose rajonuose, kurių tarpe didžiausios reikšmės turi Asturija, pagrindinis akmens anglių baseinas.

Ispanija nuo pusės XV amžiaus ligi pusės XVII amž. buvo galinga kolonialinė valstybė. Jai tada priklausė visa Centralinė ir Karaių Amerika, didelė dalis pietų Amerikos. Jai priklausė kolonijos Afrikoje ir Azijoje. Bet tuo pat metu nyko Ispanijos liaudies laisvė, ir pradėjo smukti jos ūkiškas gyvenimas.

Dar XV amž. pabaigoj "katalikiški karaliai" Ferdinandas ir Izabela karų prieš maurus (arabus) metu suvienijo savistovias valstybes — Aragoniją, Kastiliją, Leon, Navarą į vieną Ispanijos valstybę. Vienok ekonominio apvienijimo nebuvo. Ispanija paliko feodalinį, skaitlingų maitų

sienų išrėžytu, kraštu. Ją slėgė įvairūs tiesioginiai ir netiesioginiai mokesčiai.

Pradedant XVI amž., kaimyninius Ispanijos kraštus, sąryšį su kapitalizmo išsivystymu, prasidėjo kova su viduramžių liekanomis. Buržuazija, užvaldydama gamybos priemones, ruošėsi sustiprinti savo viešpatavimą politinės revoliucijos keliu.

Ispanijoje gi tuo laiku katalikų dvasiškių sąjungoj su bajorija dar vadovavo inkvizicijai, fiziniai naikino "eretikus" ir, kovodami prieš mokslą ir visokią moksline mintį, ant laužų degino laisvamanius. Ūkio ir kultūros srityje kraštas nustumko į žemesnį išsivystymo laipsnį, negu buvo arabams valdant VIII-XV amž.

Ispanijos užkariavimai Amerikoje ir Europoje turėjo vieną tikslą — praturtinti dvarą, bažnyčią ir bajoriją. Karaliai, kunigaikščiai, bažnyčia, riteriai, žmogžudžiai ir avantiūristai.

tai buvo palaikomi auksu, kuris taip gausiai plaukė iš kolonijų ir Europos pavergtų kraštų, iš pardavinėjimo valstybių vietų, bajoriškų titulų, prekybos monopolijų ir ištisų kaimų.

Karas virto pelningu amatu. Aukštos kilmės ispanas skaitė savo pareiga grobti ir įsigyti turtus kariaujant svetimuose kraštuose. Melstis vienuolynuose buvo taip-pat garbingesnis ir pelningesnis užsiėmimas, negu dirbti. Kraštą slėgė bažnyčios obskurantizmas ir inkvizicija, kiekvienas pralotas turėjo daugiau pajamų, negu 400 valstiečių draugė pajamti.

Iš tūkstančių valstiečių buvo atimama žemė ir paverčiama vienuolynų ganyklomis. 1623 m. Ispanijoje buvo priskaityta 9,088 vienuolynai ir 200,000 dvasiškių. Bažnyčios pajamos sudarė apie pusę visų bendrų valstybinių pajamų.

(Tąsa 4-tam pusl.)

Svarbu Visiems Lietuviams Darbininkams Amerikoje

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos Užsienio darbininkų leidykloj SSRS lietuvių kalba brošiūra: "Kontr-revoliucinių Teroristų Trockistų-Zinovjeviečių Teisimas," į kurią įeina: 1. Kaltinimo išvados; 2. Valstybės kaltintojo, SSRS prokuroro A. Višinskio kalba; 3. Sprendimas.

Iš rusų kalbos vertė V. Zalionis. Vertimą redagavo Z. Angarietis. 64 PUSLAPIŲ, KAINA 15 CENTŲ

Užsakymus siųskite "Priekalo" redakcijos adresu:

Moskva, ul. 25 Oktabria 7,
Izdatl inostrannich rabočich v SSRS.
RED. "PRIEKALAS"

Galima užsisakyti ir per "Laisvę".

'LAISVĖS' BAZARAS

Bus George Washington ir Abraham Lincoln Gimimo Dienose

Vasario 12, 13 ir 14. Vėliau 20, 21 ir 22 February

Visi dienraščio "Laisvės" rėmėjai, visi apšvietę mylinti žmonės privalo rūpintis, kad šis bazaras pavyktų, kad "Laisvė" turėtų iš jo materialės naudos.

REIKIA DOVANŲ DAIKTAIS IR PINIGAIS

Bazaras bus sėkmingas tik tada, jei dienraštį "Laisvę" remiančiosios masės gausiai pasirodys su dovanomis. Labai naudinga yra dovanos naujais daiktais, bet reikia ir piniginių dovanų, nes reikia bazarui pripirkti reikalingų daiktų.

Šokiai Visom Dienom—Grieš Gera Orkestra

Kiekvieną dieną šokiais grieš gera orkestra ir įžanga bus tik 10c

Taipgi kasdien bus puiki muzikalė programa, kurią pildys

iš kitų miestų ir iš Brooklyno talentai.

PRAŠOME BAZARUI TALKOS

Reikalinga draugų, kurie rinkytų dovanas ir reikalinga bazarui darbininkų. Prašome padėti šiame svarbiame reikale savo dienraščiu. Tuojau praneškite į "Laisvės" raštinę, kad galėtumėte padėti prie bazaro.

VISA ŠALIS GALI PRISIDĖTI PRIE BAZARO

Iš visų miestų bei vadinamų kolonijų draugai turėtų prisidėti prie bazaro. Daiktais ar pinigais remkime bazarą visi. Atsiminkime, kad šiemet turime daug kampanijų rinkliavom aukų, tai mūsų dienraščiu aukų nerenkam. Todėl pasirūpinkime, kad bazaras būtų sėkmingas, o jis gali būt sėkmingas tik visiems, šiųom-tuom prie jo prisidedant.

BAZARAS BUS "LAISVĖS" SVETAINEJE

Cleveland, Ohio

Parėmė Ispanijos Liaudies Frontą.

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos trys kuopos rengė šokių vakarėlį lapkričio 14 d. Jame buvo surinkta bei sukurta nemažai aukų Ispanijos Liaudies Frontui.

Rudien šį "hamę" gavo vel-

tui krautuvėje. Mat, dabar daugelis ir krautuvinkų tokius darbus remia. Taipgi man užėjus pas draugą A. Naumavičių, jis paduoda vieną dolerį ir sako, "tai auka Ispanijos Liaudies Bendram Frontui." Be to, jis dar atsinaujino "Laisvę" metams. ALDLD. 57 kp. Koresp. P. Boika.

Keletas Bruožų apie Ispaniją

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

Dvarai skendo prabangoj, turėjo bažnyčios, pasakiškos taisyklais pinigų sumos buvo aikvojamų karo avantiūroms.

Ispaniją galutinai iščiulpė karai. Iš 205 m. XV ir XVI amž. Ispanija kariavo daugiau 100 metų 16-je karų. Viso to rezultate iždas ištūstėjo, krašto ūkis nustumtas, žmonių skaičius mažėjo. Per 130 metų vienos tiktai Kastilijos gyventojų skaičius sumažėjo 2,750 žmonių. Smuko miestai. Jeigu 1549 metais senas pramonės centras Toledo priskaitė 147,749 žmones, tai 1723 m. išviso gyventojų jame buvo tik 42,987 žmonės.

Klerikalizmas virto socialine nelaimė. Net XVIII amžiuje Ispanijoje dar negalėjo praktinti sau kelių mokslai: praktinė chemija, fizika, anatomija ir gamtos istorija. Visus šiuos mokslus budriai sekė akis invokacijos, kovojusios prieš visokias reformas, kurias jau įvedė kiti buržuaziniai kraštai.

Tokiu būdu, ekonominio Ispanijos atsilikimo kaltininkais buvo ir yra: monarchija, kuri grovė krašto gamybos jėgas; dvarininkai ir aukštoji aristokratija, kurie palaikė ir palaiko feodalinis viduramžių liekanas, dvasiškija—tamsybės ir prietarių palaikytojai, kurie vaidino ligi šiol didelę rolę krašto gyvenime; pagaliau militarizmas, dvarponių interesų ginklas, uždegęs atspaudą visai krašto politikai.

Šiandieninė Ispanijos darbo masių kova prieš fašizmą, kurios avangarde eina proletariatas, yra kova už išlaisvinimą Ispanijos liaudies iš feodalizmo ir viduramžių tamsybių gailių vergučių, kova už politinį ir ekonominį krašto atgimimą.

B. Naudžius.

(Iš "R. A.")

Lewiston ir Auburn, Maine

Faktai ir Naujienos iš Gyvenimo.

"Laikai gerėja ir darbai gerai eina čia, bedarbių visai kaip nėra," rašo vietiniai buržuaziniai laikraščiai. Tie laikraščiai sako, kad čia atsikraustė daug čėverykų dirbtuvių iš kitur ir bedarbius mažne visus surinko tos dirbtuvės po savo pastogę. Kad čėverykų dirbtuvių daug čia atbėgo iš kitų valstijų miestų, tas tiesa, nes kitur darbininkai organizuoti į unijas ir pareikalauja didesnių mokesčių iš savo darba. Gi tie darbininkai, kurių fabrikantai pabėgo, lieka be darbo, tai jie važiuoja į tas vietas, į kurias jų darbdaviai pabėgo. Ir atvažiuoja čia dirba už pusę kainos, kiek jie pirma gaudavo. O bedarbių čia kiek buvo, tiek ir pasilik.

Kad tas yra tiesa ir kad čia daugelis darbininkų bedarbių vaikščioja po mūsų valstiją nevalge iš miesto į miestą, privesiu tik vieną iš daugelio įvykių. Nedėlioje, 1 d. lapkričio anksti rytą prie mano dukrelės (kuri žaidė ant gatvės) priėjo pusamžis žmogus ir kėlė ten jai pasakė. Ji palikus tą žmogų įbėgo į stubą ir sako: Tas žmogus sakosi esąs nevalges, mažą jį mama ir papa, duosite jam valgti? Mes atsakom jai, kad pavadintų tą vargšą į stubą. Įėjęs pasiskė, kad esąs iš Bostono lietuvis ir traukė toliaus savo istoriją. Sako: aš esu iš Lietuvos Telšių apskr. Į Ameriką atvažiuavau 27 metai atgal. Iš amato esu mūrininkas. Pirma dirbau prie namų budavojimo, kaip mūrininkas. Vėliaus dirbau ant geležinkelio paprasto darbininko darbą (labor job).

O paskutinius šešius metus dirbau ant farmos netoli Bostono pas kokį ten lietuvių, kuris jam mokėdavęs vasaros laike po 25 centus į dieną ir valgti duodavęs, o žiemos laike tik už pavalgymą. Turėjęs Bostono Federated banke 500 dol., bet bankas užsidaręs ir pinigai dingę. Kadangi ant farmos atsibodęs 20 karvių melžti, jas šerti ir kitus sunkius darbus dirbti, tai nuėjęs į Bostoną pas agentą, kuris jį atsuntęs į Maine valstijos girias medžių kirsti, visai netoli Kanados rubežiaus.

Del patvirtinimo savo istorijos pasirodė ir kontraktas. Su agentu suderėjęs už sukuriamą vieno kordo (cord) malkų vieną dolerį.

Atvažiuojus į giria bosas pastatęs prie darbo dirbti dviejuose ir per keturias dienas sunkiai dirbdami sukirtę tris kordus malkų. Už valgti ir burdą kompanija rokuoja po 75 centus į dieną. Reikšcia, uždirbom dviejuose tris dolerius, o už pragyvenimą dviejuose turime pamokėti beveik šešis dolerius. Todėl nutarėm nakties laike bėgti. Išbėgom utarinko naktį, o dabar jau yra nedėdienis ir dar tebėsu nieko nevalges. Buvome užėję pas vieną fermerį ir paprašėm valgti, tai fermerys paklausė, ar valgotė silkes? Mes atsakėm, kal valgome. Tai fermeris mums pasakė, kadangi dabar yra sėdima, o silkes valgoti tik pėtnyčiomis, tai ateikit pėtnyčioje, tai gausite silkių pavalgti. Reikšcia, iš alkanų dar tyčiojasi.

Ir jam pradėjo per suvargusių ir raukšlėtą veidą ašaros blyrėti. Būtų tas vargšas gal ir daugiau pasakojęs, bet gasydė pradėjo valgius ant stalo dėti ir pertraukė mūsų kalbą.

Kada pavalgėm, aš jį padrasinau, kad norint aš pats jau penki metai, kaip įieskau darbo ir negaliu rasti, bet pakol kas duosime jums valgti ir permakvot. Ir patariau parašyti laišką pas tą lietuvių fermerį, pas kurį šešius metus dirbo, kad jis prisiųstų pinigų ant geležinkelio tikieto. Bet jis mano pasiūlymą atmetė, nes tas fermeris dar galįs įsižeisti ir ne tik kad pinigų neatysit, bet kada jis pėsčias nueisias, tai ir už pavalgymą neprimisias dirbti.

Kadangi pas mumis už dyką valgti ir gulėti nenorėjo ir ašmanavavo, kaip jis taip suvargęs pėsčias galės pasiekti Bostoną, tai aš jam patariau kreiptis prie vienos moteries, geros katalikės, kuri važiuoja į Brocktoną šiandieną ir ji gali nuvežti. Žmogui net akys iš džiaugsmo sužibėjo, kad galės nuvažiuoti į Bostoną. Bet nuo tos moteries sugrįžo nuliūdęs, nes nenorinti vežti. Tada aš jam patariau nueiti pas mano kaimyną žydą, J. Rubin, kuris nedėdieniais važiuoja į Bostoną prekių su savo troku parsižėsti ir pasisakyti, kad pinigų nė vieno cento neturi ir kad pas mane gyvena. Sugrįžo linksmas, nes Rubin prižadėjęs nuvežti į Bostoną. Mes jam pasiūlėm dar sykį pavalgti ir jis prieš valgtį persižegnojęs taip pradėjo kalbėti: Ištikro dievas manęs neapleidžia, nes ryte eidamas gatve, kalbėjau novenas ir gadzinkas (ady-nas) prie Panelės švenčiausios, ir, ve, dievas atsuntė mane pas tokius gerus žmones, kurie pavalgydino ir dar pastorojo, kad mane parvežtų.

Ant jo ty žodžių mano gyvenimo draugė atsakė, kad visgi tas dievas padaręs klaidą, kad jis atsuntė pas tokius žmones, kurie su juo (dievu) nieko bendro neturi, nes mes esame bedieviai.

Tai koks-gi tamstų tikėjimas? jis manęs paklausė. Ir aš jam atsakiau, kad mes jokio tikėjimo į viršgamtiškas esybes nepripažįstam, bet tamstai pasakau tik tiek, kad jūs išmūrijot daug namų, bet pats

neturite kur savo galvos pridėlausti; jūs dirbote ant geležinkelio, bet dabar turite pėsčias vaikščioti; jūs dirbote ant farmos ir krovėte jam turkus, bet patys vaikščiojate alkanas. Todėl mes sakome, kad viskas, kas yra pagaminta darbininkų, turi ir priklausyti darbininkams, tai yra, turi būti suvisuomeninti visi turiai.

Tuo laiku prie stubos privažiuavo Rubin ir tas vargšas, atsisveikinęs su mumis, išvažiuavo.

Ir tokių nuotikių galima būtų daug prirašyti, bet šiųm sykiu užteks.

Lapkričio 7 d. buvo vestuvės d. Nellie Zarkauskaitės. Ji apsišvedė su francūzų tautos jaunu vaiku. Vestuvės buvo puikiausios, valgių ir gėrimų buvo įvairių-įvairiausių. Nors tame pokily dalyvavo dviejų tautų žmonės, bet sutikimas buvo draugiškiausias ir visi gražiai linksminosi, tarsi vienos šeimos nariai.

Kadangi jaunavedžiai tėvai draugai Petras ir Liudvika Zarkauskai priklausau prie darbininkų organizacijų, o jų dukrelė Nellie lankydavo susirinkimus Jaunųjų Komunistų Lygos, tai besilinksminamys susitarė, kad reikia parinkti auklį del Ispanijos liaudies kovojo, kurių priešakyje stovi Liaudies Fronto valdžia. Drg. J. Liaudanskas pasakė prkalbą ir paprašė paukauti, kas kiek gali. Aukavo po vieną dolerį: P. Zarkauskas ir L. Zarkauskienė; 50c aukuoja Jonas Krapavickas. Po 25c: J. Apšega, A. Liaudanskienė, Juozas Plonadunis, M. Mildok, J. Žilinskis, E. Žilinskienė, J. Liaudanskas, A. Kaulakis, J. Laucienė, A. Laucius ir S. Šilinskis. Smulkii surinkta vieno doleris ir du centai. Viso 6 doleriai, 27 centai.

Varde Ispanijos liaudies, tauri visiems aukojusiems širdingiausi ačiū!

Sykiu su šia korespondencija siunčiu ir "money order" ant \$6.12, persiuntimas 15c, viso \$6.27.

Gamtos Sūnus.

Pittsfield, Mass.

Ant East Housatonic gatvės, kuri randasi kely tarp Pittsfieldo ir Albany, tankiai pasitaiko automobilių nelaimės. Kelias naujas, tiesus ir platus, todėl važiuoja greitai. Viena savaitė atgal čia užmušė lietuvių Juozą Genthvainį. Tai jau septinta auka. Žmogus ėjo iš darbo šalygatviu, o keletas Watervilt vaikinių grįžo nuo šokių iš Pittsfieldo į namus; būdami gerai įstraukę užvažio ant šaligatvio ir ant vietos užmušė žmogų.

Vakar, 16 lapkričio, ant minėtos gatvės tapo automobiliu sunkiai sužeistas lietuvis Charles Viktoravičius: perskelta galva ir sulaužyta viena koja. Kol kas randasi kritišką padėtį St. Lukes ligonbuty.

Po trumpos ligos, 13 lapkričio pasimirė lietuvis Domininkas Marketonis, sulaukęs dar tik 48 metų. Paliko moterį ir dvi dukteris. Buvo vedęs su ruse, su lietuviu nesu-eidavo, tai ir nei vienas iš lietuvių nežinojome apie jo gyvenimą.

Darbai vietinėse audynyčiose šiek tiek pagerėjo, dirba jau pilną laiką. Tai Berkshire Woolen ir Toccane audynyčios apgarsino, kad pakels savo darbininkams algas ant dešimts nuosimimo. O algos čia tai labai mizernos, dauguma iš darbininkų uždirba 12-14 dolerių į savaitę, jei kuris darbininkas turi progą dirbti pilną laiką. Bet tankiai pastatytas, kad darbininkai dirba tik po du dienas į savaitę. Tai kad nori, gyvenk ir džiaugkis

gerbuviu.

Vietiniai progresyviai buržujai suorganizavo Community Forum iš 1800 narių. Kiekvienas narys užsimoka po vieną dolerį į sezoną, susidedant iš dešimts lekcijų. 15 d. lapkričio kalbėjo New Yorko universiteto profesorius Harry Ovestreet, temoj: Dabartinio laiko filosofija. Iš jo kalbos matyti, kad yra gana pažangūs žmogus. Primindamas Sovietų Sąjungą, pabrėžė: Tai pirmą sykį visų žmonių istorijoje ten gaminama produktai vartojimui, o ne ypatingiems pelnams.

Kalbėtojų tarpe randasi ir Louise Strong, "Moscow News" redaktorė. Ji kalbės temoj "United Front."

Biržų Proletaras.

Binghamton, N. Y.

Pavykę Prakalbos Lietuvos Klausime

17 d. lapkr. įvyko Liet. Sve-tainėje prakalbos. Kalbėjo Dr. A. Montvidas. Jis dėstė svarbą ir galimybes delei atsteigimo demokratinės tvarkos Lietuvoje, ir ragino binghamtoniečius remti Amerikos Liet. Kongreso vedamus darbus. Kalbėjo dviejuose atvejuose ir atsakinėjo į paklausimus.

Publikos dalyvavo virš pusantro šimto asmenų. Atsikreipus į publiką paramos viršimė, netam tikslui ir lėšoms padengti, suaukota net \$31.28! Tai labai gražus publikos atsiliepmas ir susidomėjimas atsteigimu demokratinę teisių Lietuvoje; senai tiek aukų buvo surinkta paprastose prakalbose.

Iš surinktos sumos pinigų išleista: svetainė ir plakatai \$7.00, Dr. Montvidui įteikta \$15.00 parvežti Amer. Liet. Kongreso Vykdomajam Komitetui, ir \$9.28 paliko pas vietos laikiniojo komiteto išdinin-ką.

Greitu laiku bus pakviestos visos lietuvių organizacijos į bendrą darbą remti kongreso pasibėrėjus tikslus, ir iš organizacijų atstovų bus išrinktas pastovus komitetas. Organizacijų atstovų konferencijai numatoma diena 19 gruodžio.

Aukojai: S. Jasilionis, J. D. Charno, A. Repčys, P. Balčiūnas, P. Adomaitis, A. Jakševičius, M. Čepėlnas, J. Tiškūnas, J. Morkūnas, J. Strolis, J. Gabužis, I. Vėžys, J. A. Kaminskas, P. Balčikonis ir A. Pagiegala—po \$1.00; E. Stelmokas, A. Navalinskas, J. Žvirblis, J. Ivanauškas, L. Šimolūnas, L. Tvarijonas, J. Kirelis, J. Mikėlonis, V. Kaminskienė, R. Gabužūtė, K. Jakševičienė, P. Jasilionienė ir A. Žolynas—po 50c.; M. Žvirblienė—35c.; S. Maslauskas 26c.; J. Krasauskas, A. Mainionis, J. M. Bučinskas, K. Aleksandravičius, J. Meškūnas, S. Chester, U. Šimolūnienė, B. Zmitraitė, F. Maldakis, K. Juozopaitienė, O. Noreikienė, M. Stasiūnienė, M. Kulbienė, E. Strolienė, J. Karčiauskienė, A. Bagdonas, P. Mikolajūnas, E. Mikėlonienė, M. Bekerienė, A. Žemaitienė, J. K. Navalinskienė, A. Kaminskis, F. Butėnskienė ir L. Čepėlonienė—po 25c.; kiti po mažiau.

Žymėtina, kad vakaro pradžioj trumpai kalbėjo ir vietos darbuotojas Doolittle. Jis aiškino reikimą remti Ispanijos liaudies fronto kovotojus. Tokiam rėmimui čia organizuojasi platus komitetas ir kviečia talkon visas organizacijas. Manoma, kad ir lietuvių neatsisakys nuo paršimimo šio reikalo.

Jasilionis.

DETROITO LIETUVIŲ DARBININKŲ APIEKA

Čia randasi lietuviška aptieka, kurioje galima pirkti vaistus daug prieinamesne kaina, negu kitur dabartinio laiku.

A. M. KISHON, Aptiekorius Savininkas
8701 JOS CAMPAU AVE., DETROIT, MICH.

Waterbury, Conn.

Naujienos Apie Viską.

Čionai atvyko iš Brooklyn, N. Y. tūlas "daktaras," kuris vaikštinėja po stubas ir par-davinėja kokią ten arbatą ir bando gydyti žmones ta arbatą. Nebūtų nuostabu, kad jį-sai pardavinėtų savo išrastą arbatą ir vartytų biznį, kaip ir kiti visi biznieriiai, bet jis kritikuoja medicinos daktarus. Girdi, medicina niekam nepa-gelbsti, tiktai daktarams ir vaistinininkams, o žmonėms iš-tuština kišenių. Jisai kalba, bjauriai meluoja, būk J. J. Kaškiaučius už garsinimą "pa-smirdusio" žuvų kepenų alie-jaus ir praragusių mielių, iš-gavo daktaro laisvius.

Visiems gi progresyviams lietuviams yra gerai žinoma, kad daktaras J. J. Kaškiaučius per darbininkiską spau-dą duoda daug patarimų, kaip galima užsilaikyti sveiku ir kaip pasigydyti iš daugelio li-gų. Tą daugelis lietuvių žino, o tas Brooklynlo elementas šmeižia žmogų.

Šių Metų Kompanijų Dideli Pelnai.

Lapkr. 12 d. vietinėj kapi-talistinėj spaudoj ("Demo-crate") tilpo žinia, kad šiemet kompanijos gaus tokius didelius pelnus, kad Amerikos istorija tokių neparodo. O daugelis darbininkų tuom lai-ku turi gyventi pusbadžiai. Atsiranda žmonių, kurie bando įrodinėti, kad kompanijos bankrutuoja. Tame dalykas, kad tie žmonės neskaity darbininkiskos spaudos. Retkar-čiais net ir kapitalistinėj spau-doj telpa gerų pranešimų, bet bėda, kad darbininkai netė-mija. Pranešimus apie kompa-nijų bankrutus visi žino, ka-dangi tie būna plačiai rašomi. Neseniai buvo daug rašyta, kad Connecticut tramvajų kompanija, kuri visoj valstijoje valdo tramvajus, subankrutavo ir kad kita kompanija per-ima. Žinoma, tik vardą mai-no. Mat, pora mėnesių atgal buvo didelė nelaimė, keli žmo-nės tapo užmušti ir keli su-žeisti. Kompanija traukiama teisman. Štai priežastis bank-ruto.

Reporteris.

"LAISVĖS" ANTRAŠAS
427 Lorimer St., B'klyn, N. Y.

Gaukite "Laisvei" Naujų Skaitytvų

Juožas Levanda (LEVANDASKAS) GRABORIUS BALZAMUOTOJAS

Patarnaujami visiems be skirtu-mo. Pasmadum automobilius kiekvienam reikale. Kainos žemos.

Ateikite ir persitirkinkite.

337 Union Avenue Brooklyn, N. Y.

Namas tas pats, tiksliai miesto patvarkymu pamainytas nume-ris buvusio 107 Union Avenue.

PAINTERS and CARPENTERS

Taisom ir maliovojam namus iš vidaus ir iš lauko

A. BALČIUNAS 321 Chaucey Street Brooklyn, N. Y.

P. BIELIAUSKAS 8831 76th Street Woodhaven, N. Y.

Tel.: Foxcroft 9-6901

SVEIKATA—TURTA

Netekus sveikatos, nemiela nei gy-vent. Turtuolis atsižada ir turtų, kad tik būtų sveiku. Brolis ir Sese, jeigu tu įvertini sveikatą ir ją brangini, tai tu prižiūrėk ją. Jausdamas skausmus, kaip tai: reumatizma, rankų kojų gė-limą, nikstelėjimą, nuovargį, šaltį, rankų-kojų tirpimą, dieglius, tuojaus reikalauk DEKSNIO GALINGOS MOSTIES, sudarytos iš daug skirtingų gamtos elementų iš tolimų svieto kraštų, girių, visokių medžių aliejų, šaknų ir žolių, kuri turi savybę ga-linga šilumą, šildydama kaip saulės spinduliai, sunaikina reumatiškus skausmus ir palengvina žmogui. Dek-snio Galinga Mostis tūkstanciams pa-gelbėjo, pagelbės ir tamstai. GAR-ANTUOJAM, kad pavartojus kelis sykius, aplaikiysi palengvinimą ar pi-nigus grąžinam.

Kaina 75c, \$1.50 ir \$3.00. Aplaukom šimtus laiškų su padėka-vonėmis iš skirtingų pasaulio kraštų, kuriems pagelbėjo. Klauskite visada taip DEKEN'S OINTMENT.

PASARGA: Jeigu nori aplaikiyti ti-krają Deksnio Galinga Mostį ir pa-sekmes, tai visada klausk taip: DE-KEN'S OINTMENT ir neklaukite nei jokių kitų pasiūlymų, kad kas ir siūlytu.

Visada žiūrėkite, kad būtų užrašyta DEKEN'S OINTMENT, tai tik tada aplaikiysite tikrąją Deksnio Galinga Mostį. Parsiduoda visur.

Reikalaujam Agentų ir Agentų.
DEKEN'S OINTMENT CO.,
Hartford, Conn.

MEDUS

Ir vėl bitininkas Koncius atve-žė "Laisvei" didelį vežimą MEDAUS.

MEDAUS

"Naudokite medų vietoje cuk-raus"—sako Dr. J. J. Kaškiaučius. Kreipkitės tuojaus į "Laisvę" ir įsigykite

MEDAUS

Ne tada laikas valgyti medų, kada jau aspergate šalčiū. Valgykite medų, kad nesirgtumėte.

"LAISVĖS" ANTRAŠAS
427 Lorimer St., B'klyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-6909

RADIO SERVICE

ALL WORK GUARANTEED

Aš pataisau visokių išdir-bysčių radius ir parduodu naujus.

Mano Darbas Yra Užtikrintas. Labai žema kaina.

Lewi Tauches

499 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

DR. I. COHN

Specialistas ant Operacijų ir gydymo.

AUSŲ, AKIŲ ir GERKLĖS

OFISO VALANDOS:

nuo 11 iki 1 dienomis

nuo 5 iki 7 vakarais.

Sėkmadieniais nuo 11 iki 1.

286 Union Avenue Brooklyn, N. Y.

Telephone: EVERgreen 7-0072

Dr. Herman Mendlowitz

33 METAI PRAKTIKOS

522 Bedford Avenue

arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.

Telefonas Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS

nuo 1—3 diena ir nuo 7—8 vakare

NEDELIOIMIS

Nuo 10 iki 12 val. iš ryto

FLATBUSH OFISAS

2220 Avenue J

Kampas E. 23rd St.

Telefonas: Humboldt 2-7964

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

530 Summer Ave., arti Chester Ave.

NEWARK, N. J.

Nėra valandų sekmadieniais.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8.

Reumatizmas Sulaikomas

I 48 Valandas.

Naujas New Yorko daktaro vaistas tiekia linksmybę tūkstanciams— iš-varo lauk reumatišką varginimą iš nugaros, sanarių ir mąskulių.

Skausmai Paprastai Išleina 15 Pirmos Dienos

Nuodai jūsų kraujuje daro reuma-tiškų skausmus, sustingimus ir iš-dinimus, ir vargina jus visą gyvena-me pasijudindime. Pasiluosavimui jums iš kancijų jūs turite išvalyti nuo-dus iš savo kraujo!

Šio daktaro nauji vaistai greitai tai padaro. Jose nėra svaiginimų—saugus jauniems ir seniems, nesu-oro pavojaus širdžiai. Jie vadinas BARUVACOL ir jūs galite išbandyti juos sekamomis prielankomis išly-gomis. Iškirpkite šį skelbimą ir at-siyskite su savo vardu ir antrašu, (arba užeikite asmeniškai) į Atkins Laboratory, 44 E. 63rd Street, New York City. Nesiuskite pinigų. Už-mokėkite laisvanešiu, \$1.85 prie-dant C. O. D. kaštus, kada jis at-neš BARUVACOL. Naudokite jį 2 dienas (48 valandas). Jeigu jūs ne-sijausite, kad skausmai prasišalino, grąžinkite nesunaudotus vaistus ir jū-sų \$1.85 bus sugrąžinti. Kam kes-ti dar kitą dieną? Valandos: Šiokiom dienom nuo 10 iki 4. (Lith. Laisve)

Clement Voketaitis

LIETUVIS AVOKATAS

113 West 42nd Street NEW YORK CITY

Telefonas Bryant 9-7768

BROOKLYNO OFISAS

168 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Telefonas Evergreen 8-7179

Telephone Stagg 2-4409

A. Radzevičius

GRABORIUS (UNDERTAKER)

Vedu šermenis ir palaudoju tin-kamai ir už prieinamą kainą.

Pasmadum automobilius vestuvėm, parėm, kritikymom ir kitokioms reikaliams.

402 Metropolitan Ave.

(Arti Marcy Avenue) Brooklyn, N. Y.

FOTOGRAFAS

Traukiu paveikslus familijų, ves-tuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavais sudarau su ame-rikoniškais. Reik-kalui esant ir padidinu tokiu dydžio, kokio pa-geldate už jį. Taipgi atmalia-voju įvairiom spalvoms.

JONAS STOKES

512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Park-way ir Chaucey stočių BMT Line

BROOKLYN, N. Y.

Tel.: Glenmore 5-6191

Charles' Up To-Date

BARBER SHOP

K. Degutis Savininkas

PLAUKŲ KIRPIMAS 25c

SKUTIMAS 15c

Prielankus Patarnavimas

100 Union Ave., Brooklyn

Tarp Ten Eyck ir Maufier Sts.

NAUJA PUIKI VIETA

Restaurant, Bar and Grill

411 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Sav. Vincas Vilišauskas

LINARDS LAICENS.

Iš latvių kalbos vertė DŽUGAS.

Klykiantieji Korpusai

(Taša)

Tai kalbėdamas kiekvienas kiekvienas nusikaltėlis atrodė silpnutis, apgailėtinas, bejėgis, pasigailėjimo ir patalios trokštąs. Labiausiai neapkenčė apygardos teismo pirmininko Lebedinskio ir vadino jį kameroje begėdiškais žodžiais. Šioje kameroje buvo žmogus, kurs šį pirmininką buvo ėmęs "ant chomuto," tai yra uždėjęs jam ant kaklo pavalikus. Gal būt jis pasakojo daugiau, kaip ištikrųjų buvo, bet įvyko taip:

—Palijo nedidelis lietus. Buvo tamsu. Vėjas pūtė ir šniokšdamas daužėsi. Dešimta valanda. Išėina jis iš apygardos teismo susitraukęs kailinių apykaklę, kaip utėlė. Einu iš tolo paskui. Eina, eina, nueina tuštesnė, tamsesnė vieton. Aš priselinu—kapt! Apkabinu iš užpakalio ranka apie kaklą žemas vyrelis, man visai lengva. Pakeliu augštin. Sugargaliuoja tiksliai, kaklelis ištįsta; kepurnojas, kepurnojas. Sakau: nesijaudinkite, jūs ekselencija, ligi apvalysiu! Radau laikrodį, pinigė, bet pušutę, padlę. Jaučiu, kad silpsta: kad kokios ir dvasia tuoj išlėks. Paleidžiu, pasodinu ant šaligatvio krašto, kojos sniege. Na, nuo to laiko baisiai teisė: sprendimas kiekvienam jau iš kalno gatavas. Reikės dar kartą pačiupinėti, bet jau taip—galutinai.

Ilgoką laiką kameroje niekas nepasikeitė—nieko nepaliuosavo, ir naujo nė vieno neįleido. Kuomet, pagaliau, vieną dieną pietų metu įleido kažkokį jauną žmogų su kalbra ir pagalvėliu po pažaste, tai visi taip susidomėjo, kad net valgi užmiršo. Nepaibaigę valgtį apstojo jėjusį ir ėmė klausinėti iš kur, kaip, už ką. Jaunuolis kartais nuleisdavo akis, susipindavo savo atsakymus ir atrodė labai įtartinas. Nepanašus buvo nei į kriminalinį, nei į politinį, vadinasis slėpėsi kažkas kitas. Kaikurių bylos buvo labai supainiotos ir negalima buvo prisiti didesnę barzdą, jei nebus naujų įrodymų,—tai žinojo. Vadinasi: galimas daiktas, kad slaptoji policija atsiuntė šnipą. Baizums pažūrėjo valandėlę į jį, pastūmė indą į šalį ir sako:

—Palaukite!

Pasodino jėjusį ant suolo prieš save ir pradėjo:

- Kelintą kart?
- Aš jau trečią.
- Už ką tave pasodino?
- Už raudonąjį gaidį.
- Kam įleidai?
- Uždegiau malūnininko tvartus.
- Kaip pakliuvai?
- Sulig įtarimui.
- Dar kas dalyvavo?
- Mano draugas iš kaimyninių namų.
- Bailys. Pirmą kartą tokiam dalyke.
- Zemnieką pažįsti?
- Zemnieką?

Nedidelės karpos ant jaunuolio lūpų, viena ant viršutinės, kita ant apatinės, prieš vieną kitą, tartum pakrypo labiau į lūpų kampą. Jis nežinojo, kad klausimas apie Zemnieką buvo parolis, ir kad tą turėjo žinoti visi, kas antrą kart patenka į kameras, apie trečią kart visai nekalbant.

—Ar žinai, kas aš esu?—Tešė Baizums.—Nežinai? Sakyk, jei tu kriminalis, ar galima nežinomam prisipažinti?

Karpos vėl krustelėjo lūpų kampo pusėn, o akių blakstienai nuslinko žemyn. Baizums daugiau nekalbėjo. Nuėjęs iš savo kampo ėmėsi kočioti išplautus ir išdžiovinus autus, apskudamas juos apie butelį ir voliodamas tarp dviejų suolų, padėtų vieną ant kito kojom augštin. Tiksliai po valandos jis priėjo prie vaikščiojančio Metumo ir, su juo trumpai pakalbėjęs, vėl atsisėdo savo kampe, kur jį apėmė veidų muskulių trukčiojimosi procesas.

Metums pakalbėjo dar su vienu, antru, trečiu, kuomet kiti vaikščiojo su jėjusiu jaunuoliu, klausinėdami jį apie meilės išgyvenimus.

Vakare po patikrinimo Lonfangs tarė: —Tegula jaunuolis ton vieton, ką šian dien išėjo laisvėn.

Niekas nebuvo išėjęs, bet lova buvo paliusuota kameros gilumos kampe, toliau nuo durų.

Laikas ligi sumigsiant ėjo taip pat,

kaip kiekvieną vakarą. Keturiuose ant nuleistos lovos lošė savo triopus, pačių pagamintomis kortomis, mesdami ir krumpliais trenkiami ne į stalą, bet į minkštą maišą, del ko tie trenkimai atrodė juokingais. Kitame kampe dviejuose lošė šachmatais pačių pagamintomis figūromis iš duonos. Vieni rūkė pūsiami dūmus į viršų, kiti kalbėjosi, kažkas pasakojo išgyvenimus ir daugelis klausėsi, kartais įterpdami savo pastabas. Laiks nuo laiko kas nors pakila, nueina prie paraškos, pakelia antvožą, pastovi, užtraukia nustumusias kelnes augštin ir lipa vėl į lovą. Buvo ir tokių, kurie nuleidę lovas ir pasitaisę miglį tuoj užmigo. Kaikurie girksnojo arbatą, kaikurie graužė duonos plūtą nuo lentynos.

Prie pat lubų kabanti elektros lemputė silpnai apšvietė plačią kambarį ir eilę stalų, ant kurių buvo sumesti drabužiai ir kiti gulėjimui reikalingi daiktai. Palengva darėsi vis tyliau ir tyliau: vienas po kito sukosi į pilkas valdiškas antklodes ir sumigo arba nudavė užmigusiai. Nutilo ir sargo žingsniai koridorių: jis, matomai, snaudė kur nors ant savo taburetės prie stalo, pasinaudodamas vakaro pradžią, kuomet dežuruojančio padėjėjo arba vyresniojo sargo kontrolė dar negrėžė.

Kuomet pasirodė, kad naujai įėjęs užmigo, nuo įvairių lovų pakilo po vieną figūrą, tarsi katės priselino prie miegančiojo, žaibo greitumu apuko jam galvą stora antklode, stipriai suspaudė nosį ir kaklą. Paskui vienas raitas užsėdė ant apskustos galvos, antras su rankšluosčiu surišo kojas, trečias rankas, ir ėmė mušti, spardyti, grūsti ritmiškai, tartum ne kojos ir rankos, bet mašina tai darytų. Auka trukčiojo ir dūšiai stenėjo, bet tas nieko negelbėjo.

Isitinkinė, kad užtektinai apkūlė, atrišo rankas, kojas ir pranyko kiekvienas po savo antklode. Ligi sumuštas suspaudė galvą iš antklodės, visi jau taip stipriai miegojo, kaip miega po ilgo ir labai varginančio darbo.

Sumuštas mėgino rekti. Nuo riksmo vienas mušėjų krutėlėjo, pabudo ir sujudintu balsu sušuko.

—Kas ten!? Kas atsitiko!? Ar tu apsisapnavai? Nesijaudink, prieteliau, mane pirmą naktį kalėjime irgi baisūs sapnai kankino.

Sekančią dieną naująjį išvedė iš kameros.

9.

Ilgoką laiką išbuvęs tardomųjų kategorijoje, pradėta byla prieš Atalą buvo numarinta. Numarino todėl, kad nukentėjusis, kuomet jį sustatė akis į akį su Atalu, atsisakė pripažinti bent kokį Atalo panašumą į tą plėšiką, kuris jį užpuolė.

Tada Atalą vėl pervadė į nuteistųjų kategoriją, bet del kalėjimo perpildymo, ir kaipo netinkama racionaliam išnaudojimui, jį nusiuntė į laikiną kalėjimą Kalugos gatvėje.

Laikino kalėjimo buvo keturi dviejų augštų korpusai, kur kiekviena kamera buvo apskaičiuota vidutiniškai šešiams kaliniams. Paprastai mediniai namai, perdaryti į kalėjimą, štangomis apkaltais langais, durimis ir aptverti tvora.

Nors čia sėdėjo tikrai nuteistieji ir todėl nulemti priverstinėms darbams (kaip nuteistieji į areštantų rotas, taip ir kalėjimo bausmei), vienok išnaudojimo atžvilgiu buvo didelis skirtumas, palyginant su centralkalėjimu. Prievarata į darbą iš čia nevarė; visų pirma ėmė tuos, kurie patys norėjo dirbti laisvės darbus, ir tiksliai tada vartodavo prievartą, kai pritrūkdavo laisvanorių. Kadangi pareikalavimas buvo nedidelis, tai dažnai pritrūkdavo darbo net tiems, kurie norėjo. Bet norėjo užsidirbti visi tie, kuriems iš laisvės nieko neatnešdavo; už menką uždarbį jie galėjo nusipirkti arbatos, cukraus, tabokos, jei nedaugiau. Laikiniam kalėjime administracija turėjo paprotį nesiųsti inteligentus prie tokio darbo, kokio jie nėra dirbę. Kadangi Atalo lydimųjų raštus buvo įrašyta jo profesija, tai vyresnieji sargai jau iš pirmos dienos stengėsi išnaudoti jį savo labui, nes mokančių gerai rašyti skaičius kalėjime nesudarė nė vieno procento.

(Daugiau bus)

Haverhill, Mass.

Ivairios Naujienos.

Vietiniai lietuviai darbuojasi gerai dėl gelbėjimo Lietuvos žmonėms atsteigti demokratines teises. Kaip atrodo, tai kuo toliau, tuo daugiau bus galima pasidaryti ir suteikti daugiau pagalbos dėl Lietuvos pavergtų žmonių.

Lapkričio 11 d. Lietuvių Svetainėje, 324 River St., atsiuvo susirinkimas atstovų nuo septynių organizacijų ir kuopų. Pirmininkas J. Valatka atidarė susirinkimą 8 val. vakare. Delegatų buvo 17 ir ysi si gerai užsilaikė ir dirbo sustartinai. Pasirodė, kad pas mus yra vienas bendras tikslas, tai gelbėti, kiek tiklį galima, Lietuvos darbininkams. Iš centro gautas paliūdimas, kad mūsų draugijos jau pasimokėję metines duokles.

Raportas iš atsiėmusios konferencijos 1 d. lapkričio So. Bostone. Raportavo dd. M. Matonis ir J. Valatka. VISO buvo pasiūstas penki delegatai į konferenciją. Raportas buvo plačiai apkalbėtas ir vienbalsiai priimtas. Iš delegatų paaiškėjo, kad galima gauti du gerus kalbėtojus — d. St. Michelsoną, "Keleivio" redaktorių ir drg. R. Mizarą, "Laisvės" redaktorių, 29 d. lapkričio vakare. Buvo visapusiškai apkalbėta ir nutarta vienbalsiai rengti prakalbas. Manoma, kad bus galima sudaryti ir dainų programą. Komisijon jėjo dd. J. Valatka ir S. Uždavins.

Lietuviai turi savo svetainę jau virš dvidešimt metų. Pagaliau taip ir lenkai sumanė ir per aštuonis metus pasistatė sau gerą sulig naujos mados už 35 ar 40 tūkstančių dolerių namą ant Washington St. Lenkai savo namą atidarė su dideliu iškilmėm 11 d. lapkričio, parodavo gatvėmis ir buvo nemaža programa viduje. O kaip teko girdėti iš pačių lenkų, tai jų kunigėlis labai pyksta. Mat, dabar didžiama parengimų bus rengiama ne del bažnyčios, o del namo palaikymo naudos. Taigi, ir doleriai eis ne kunigėliui, o namo palaikymui.

Lapkričio 12 d. atsiuvo susirinkimas Lietuvių Piličių Gedemino Kluubo savo svetainėje. Kaip pasirodė iš raportų, tai kluubo rengiami Kalbų ir Rūkymo vakarai kas šeštadienis išėina kluubui ant naudos, duoda pelno. Taigi bus rengiama ir ant toliau.

Draugai M. Matonis ir J. Valatka išdavė raportą iš Bostone atsiėmusios konferencijos 1 d. lapkričio. Raportas apkalbėtas ir priimtas. Drg. A. Majauskas paprašė, kad kluubiečiai paauskautų kempę kur buvo rengiamas piknikas 4 d. spalio. Piknikas buvo rengiamas Bendro Komiteto del atsteigimo demokratinių teisių Lietuvoj. Kadangi tai dirbama labai svarbus darbas del Lietuvos biednuomenės, tai kluubiečiai nubalsavo tos dienos randą už kempę paauskauti; už tai kluubiečiai verti pagyrimo, o kluubo parengimai verti parėmimo kaip vietinių, taip ir apylinkės susipratusių lietuvių.

"Laisvės" No. 249 tilpo aprašymas pikniko, kuris atsiuvo 4 d. spalio Lietuvių kempėje ir ten kaip kas praleista. Aukojo: Essex Brewing Co. bačką alaus, J. Masys Lithuanian Cafe kvortą vyno ir W. Simanavičius Walter's Tavern kvortą geros degtinės. Darbininkų sąrašė nepažymėti, o gerai dirbo A. Dambrauskas ir J. Kasparavičius.

H. Bedarbis.

GAUKITE "LAISVEI" NAUJŲ SKAITYTŲJŲ.

NEW YORKO IR APYLINKES ŽINIOS

AUKOS ISPANIJAI

Lapkričio 17 buvusiose prakalbose Ispanijos rėmimui praleista neužrašyta V. Januška ir Ig. Urbonas, taipgi neteisčiai užrašyta F. Ramoška. Jie visi aukėjo po \$1.

Nors pirmininko buvo atkartinai prašyta rūpestingai rinkti ir užrašinėti aukas, kad neatsikartotų praleidimų ir kitų klaidų, tačiau, pasirodė, jų vis vien neišvengtą. Patėmijusieji tokius praleidimus, prašomi pranešti redakcijai, klaidos bus atitaisytos.

Drabužiai Ispanijai

J. Kaulinis (jaunasis) pridaė visą pundą visokių drabužių.

Galintieji suteikt drabužių arba bielinės sudėtį ar džiūvintų valgių prašomi atnešt "L." svetainėn arba į artimiausį darbininkų centrą. Pagelba yra ir dar ilgai bus reikalinga. I. R-mo Komisija.

TEATRAS-DAINOS-MUZIKA

Pirmas mongolų judis, kur vaidina patys mongolai ir kalba mongoliškai, taipgi muzikos ir dainų melodijos grynai aziatinio charakterio—dabar rodomas Cameo teatre, New Yorke. Visas veikimas vaizduojamas lauke, todėl plačiai yra perstatoma vaizdai vargingos Mongolijos gamtos.

Nors kalba mongoliškai, bet paaiškinimai pridėti angliškai, taip kad, sekant parašus, galima suprasti veikalo prasmę, kuriame fantazija sujungta su realybe. Pagalios netaip jau svarbu veikalo prasmė, kiek idomu prisiziūrėti į mongolų papročius, jų draparnas, melodijas ir fanatizmą. Pastarasis smarkiai naikinamas iš žmonių mintijimo. Čia matysite, kad ant rožančių (karolių) meldžiasi ne tik katalikai, bet ir mongolai (buddistai).

Perstatomas taipgi labai idomus ir įspūdingas mongolų dūtuolių imtynių vaizdas.

Apart judžio "Mongolijos Sūnus" taipgi yra rodoma Sovietų naujienų filma, kurioj parodoma įspūdinga Kievo jaunuolių paroda, Leningrado miesto dalys, Maskva ir kt.

Idomūs ir pamokinantai vaizdai—nesigailėsite pamatę. Iki pirmai valandai po pietų tik 25 centai.

V. R.

Skebai Busų Draiveriai Nelaimių Priežastis

Pereitą ketvirtadienį Ave. A and Grand St. busų kompanijos 64 draiveriai išėjo streiką už geresnės darbo sąlygas. Kompanija, žinoma, pasisamdė streiklauižius, kurie yra neprityrę busų valdyme ir

VYRŲ IR MOTERŲ LIGOS GYDOMOS NAUJOVISKAIS BŪDAIS

Kraujo ir Odos Ligos, Nervų Sutrūkimai, Slogos ir Chroniški Skaudimai, Nervų ir Abelnas Nusilpimas, Skilvio ir Zarnų Sugedimai, Hemoroidai ir kiti Mėšlajamės bei Laukan Ežimo Nesveikimai, kaip skausmo ir nesmagumų priežastys, Strėnų Gėlimas, Sciatica, Neuralgia, Nervų Įdegimas ir Chroniški Reumatiniai kėlimai, Nosies, Gerklės, Plaučių, Plaučių Dūdu, Inkstų Netvarkumai ir kitos ligos Vyrų ir Moterų yra sekingai gydamos su patenkinančiomis ir greitomis pasėkomis; o jeigu turite kokią ligą, kurios jūs nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir įsėy nesveikumas bus jums išauškintas. Kraujo Tyrimai, Slapimo Analizė, X-spinduliai, Serumų Ileidimai ir Čiepijimai. Sėlygos yra prieinamos. Pasitarimai veltui.

DR. L. ZINS

Virš 25 Metų Praktikos
110 East 16 St., N. Y.
Tarp 4th Ave. ir Irving Pl.
Valandos 9 A. M. iki 1 P. M.
Sekmadieniai 9 A. M. iki 3 P. M.
(MES KALBAME LIETUVIŠKAI)

pasėkoj to jau įvyko keletas nelaimių. Pavyzdžiui, busas 216 užvažiavo ant šaligatvio ties Clinton ir Second gatvėmis ir sužeidė penkis praeivius. Busas 205 atsimušė į automobilį ties Bowery ir Grand Street. Busas 225 atsimušė į eleveiterio atramą ties Third Ave. ir 14th St. ir keletą žmonių sužeidė.

Streikieriai ir simpatikai energingai pikietuoja tos kompanijos liniją ir reikalauja, kad skebai būtų prašalinti, nes tai pavojus visuomenei.

PRANESIMAI IŠ KITUR

MINERSVILLE, PA.

ALDLD 14 kuopa rengia balių su šokiais 25 d. lapkričio 8 val. vakare. (Antrašas 7—Adm.) Visi draugai malonėkite skaitlingai dalyvauti šiame susirinkime. Prof. Sekr. (277-278)

SHENANDOAH, PA.

Lapkričio 26 d. LDS 34 kuopa rengia didelį balių su programa sušelpimui draugų Sta—vičių, kurie yra sergant. Balius įvyks Najaus Svet., Main ir Poplar Sts. Tad varie draugų Sta—vičių, kviečiam apylinkės ir vietos draugus dalyvauti šiame parengime. Pradžią 7:30 val. vakare. (277-278)

HARTFORD, CONN.

Kom. Partijos Lietuvių Frakcija rengia didelį balių Padėkavonės Dienoj, lapkričio 26 d. Laisvės Choro Svet., 57 Park St. Pradžią 2:30 val. po pietų. Prašome visus lietuvius

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi.

Čia Parodoma Dalis Varpo Keptuvės, Kur Kepama duonos: rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Calch ir raišin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pasteries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Antrašas: 36-42 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Anglių Kompanija

Pirmos klasės anglis, geriausios rūšies ir pilnas svoris—2000 svarų tonas, tai legališkas svoris. Pristatome greit į jūsų namus. Prašome įstėmyti adresą ir telefoną.

Telefonuokite: EVERgreen 7-1661

arba užėikite pasikalbėti į ofisą
Kampas Union Ave. ir Grand St.
485 Grand St., Brooklyn, N. Y.

TRU-EMBER COAL COMPANY

485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
(LIETUVIŲ ANGLIŲ KOMPANIJA)
Telefonas: EVERgreen 7-1661

NEW YORKO IR APIELINKĖS ŽINIOS

E. New Yorke Vakariene Buvo Sekminga

East New Yorko ALDDL 185-tos ir LDS 13-tos kuopų suruošton vakariene pereinio sekmadienio vakarą prisirinko publikos net iki sienų braškėjimo. Gana erdvioji O. Kiburio svetainė buvo nuo galo iki galo pastatytos trys eilės stalų ir prie tų publika netilpo, dar turėjo rengt stalus šale virtuvės esamam kambaryje. Vakariene buvo gera, valgių apšėai, patarnavimas greitas.

Laikė vakariene turėta ir programa. Pirmininkavo J. Ruseckas. Pakviesta kalbėti V. Paukštys. Jis pareiškė džiaugsma įvykusia ALDDL ir LDD (buvusių sklokininkų) vienybe ir viltį, kad ir likusieji No. 2-ro sklokoje didžiama taipgi susivienys su mūsų judėjimu. J. Siurbas kvietė dar nesančius LDS narius stoti į jį, taipgi esančius ir nesančius narius įrašyti vaikus į vaikų skyrių, kur jie ne tik apdraudžiami, bet taip pat mokinami lietuvių kalbos, rašybos, dainų ir kitų jiems patinčių ir lietuvių visuomenės naudingų dalykų. G. Kuraitis kvietė užsirašyti dienraštį "Laisvę" kol dar yra vėjus ir prenumerata nupiginta.

Koncertinę programą pildė pagarsėjęs Aido Choro Ansamblis, taipgi solistai Lillian Kavaliauskaitė ir Al. Velickas. Jų visų dainos priimtos entuziastiškai. Velickos pranešimas, jog Aidas loš operetę "Grigutis" 13 gruodžio, taipgi bendrai su Ansambliu sudainuotoji iš "Grigučio" daina "Saulė leidžias" pasitiktą gausiu plojimu.

Gaspadinėm daugiausia teko padėti darbo, kad taip vykusiai aprūpino tokią skaitlingą publiką. Jomis buvo A. Bieliauskienė, A. Daugėlienė, M. Misevičienė, F. Kazakevičienė. Joms pagelbėjo H. Verkutienė, Leikienė ir Baltušaitienė. Į stalus padavime dirbo jaunuoliai: E. Klimiūtė, Al. Klimas, Helen Katkevich, Victoria Katkevich, Eleanore Ramoshka, Biruta Stankeviciūtė, Brusukiūtė, Baltrušaitis.

Rengėjai dėkingi visiems darbininkams, taipgi programos pildytojams ir atsilankiusiems. V. B-s.

Central Brooklyn

Lapkričio 21-mą dieną Lietuvių Nepriegulmingas Klubas turėjo surengęs "Hot Dogs" parę savo kambariuose, 269 Front St., C. Brooklyne. Viešnių ir svečių atsilankė 100 su viršum. Laikė vakarienes Klubas pirmininkas J. Navickas, p. Bagdonas iš Williamsburgo ir vietinis J. Juška pasakė po prakalbėlę ir paskui visi šoko ir linksminosi iki vėlumai.

Klubas yra nutarta, kad neįsikišti į jokią politiką ir kad neįsikišti salės arba savo kambarių prakalbam bei kitokiems parengimams. Tokis nutarimas yra labai atžagareiviškas ir nebetinkantis dabartinei gaidynei.

Gi Klubas kambariuose būtų galima daug kultūringų darbų nuveikti jei nebūtų tokiu nutarimu.

Taigi, Klubui patartina toki nutarimą atšaukti ir eiti į apšvietą pirmyn.

Centralbrooklynietis.

Garrett Connolly, 16 metų vaikas, prisipažino padėgime devynių namų Nassau apylinkėje.

Amerikos Lietuvių Kongreso Konferencijoj Dalyvavo 76 Delegatai Nuo 29 Organizacijų, Atstovaudami 3103 Narius

Lapkričio 22 d. Piliečių Klubas salėje, įvyko minėto kongreso Brooklyno ir apylinkės konferencija. Komiteto pirmininkas J. Buivydas konferencijai atidarė 11 val. ryto. Pirmininkas vienbalsiai išrinktas V. Michelsonas, sekretorium J. Siurbas. Rezoliucijų komisijon išrinkti Mureika, Tiškus, Stankovas, Buivydas ir Bimba.

Raportai pirmininko J. Buivydo ir sekretoriaus J. Siurbos vienbalsiai priimti.

Konferencijoj dalyvauja tolimas svečias-atstovas Nacionalio Kongreso Komiteto daktaras A. Montvidas iš Chicago. Jis išduoda platų raportą iš Nacionalio Komiteto veikimo, pateikia mūsų konferencijai naujus veikimo planus, kviesdamas delegatus į didesnę armoniją, veikti bendrai už atsteigimą demokratinę teisių Lietuvoje.

Taipgi konferencijoj dalyvavo Nacionalio Komiteto narys Euphrosine Mikužytė, kuri irgi davė raportą iš komiteto veikimo. Jinai pabrėžė, kad pačiame centre viešpatuoja didžiausias solidarumas ir kvietė delegatus veikti tokioje sutartyje, kaip kad centre Chicagoje yra veikiamas.

Studentas K. Michelsonas raportuoja mandatų komiteto siųs vardu, kad konferencijoj dalyvauja 76 delegatai nuo 29 organizacijų su 3103 nariais.

Seka plačios diskusijos ir pateikimas planų naujam darbui. Dalyvauja diskusijose net 17 delegatų.

Priimta sekama rezoliucija organizaciniais reikalais:

Rezoliucija Am. Lietuvių Kongreso ir Organizacinių Reikalais

1. Brooklyno lietuvių organizacijų konferencija, įvykstanti Piliečių Klubas svetainėje, lapkr. 22 d., 1936, atstovaujanti 29 organizacijas su 3,103 nariais, pilnai užgiria Amerikos Lietuvių Kongreso Lietuvoje Demokratinę Santvarką Atsteigti darbus ir tarimus, kurių svarbieji yra:

a) Visais būdais suvienytomis Amerikos lietuvių spėkomis padėti Lietuvos žmonėms prašalinti tautininkų partijos diktatūrą su Smetona priešaikyje ir atsteigti demokratinę santvarką;

b) Rūpintis abelnais Amerikos lietuvių kaltūriniais reikalais ir

c) Šių tikslų įvykinimui gyveniman, Kongresą palaikyti pastovia organizacija.

2. Ši konferencija pasisako už sudarymą Amerikos Lietuvių Kongreso Brooklyno Apylinkės Distrikto, kaip pastovios įstaigos pravedimui kongreso ir šios konferencijos tarimų ir tikslų.

3. Konferencija taipgi pasisako už vienijimą šios apylinkės lietuvių pažangiosios visuomenės vedimui kovos prieš fašizmą ir karo pavojų abelnai.

4. Konferencija išrenka vykdatinį komitetą iš devynių narių, kurio bus pareiga darbuotis dvasioje ir tarimuose Clevelando Kongreso ir šios konferencijos.

5. Jeigu kuris komiteto narys rezignuotų arba negalėtų

funkcionuoti komitete, tai jo vieton komitetas gali pasiskirti kitą narį. Bet ta ypata turi būti narys arba narė tokios organizacijos, kuopos bei draugijos, kuri yra prisidėjusi prie Amerikos Lietuvių Kongreso Brooklyno Apylinkės Distrikto.

6. Prie Brooklyno Distrikto gali priklausyti kiekviena tos apylinkės lietuvių organizacija, kuopa bei draugija, kuri užgirs šios konferencijos ir A. L. Kong. darbus ir prisidės pagal nuožiūrą su auka prie palaikymo.

TARIMAI

I. Ši konferencija užgiria Amerikos Lietuvių Kongreso tarimą pasiūsti tarptautinę delegaciją Lietuvon ištyrimui anti-fašistinių politinių kalinių būklės ir abelnai padėties ir pasižada remti Nacionalio Komiteto pastangas tą tarimą įvykdyti gyveniman.

II. Ši konferencija užgiria Ispanijos Liaudies Fronto didvyrišką kovą prieš fašistus ir ragina lietuvių organizacijas bei draugijas padėti tiems kovotojams laimėti.

III. Konferencija pataria būsiamam Distrikto komitetui šią žiemą surengti didelę bendrą lietuvių bankietą parėmimui Lietuvos žmonių, ypač politinių kalinių.

IV. Konferencija pataria komitetui surengti vieną didelį čia gimusių lietuvių jaunuolių artistų koncertą, apimantį jaunuolių artistus visų sriovių ir visų rytinių valstijų.

V. Konferencija pataria komitetui dėti pastangas, kad suorganizavus ir palaikius Brooklyno ir kitose šalimose kolonijose mokyklėles lietuvių kalbos mokinti.

VI. Ši konferencija kviečia visus Lietuvos žmones bendromis spėkomis be skirtumo partijų ir pažiūrų, kurie tik priešingi tautininkų diktatūrai, kovoti už tos diktatūros prašalinimą ir už atsteigimą Lietuvos demokratinės santvarkos.

NAUJAS KOMITETAS

Išrinktas pastovus veikimo komitetas nuo sekamų organizacijų:

Lietuvių Socialistų Sąjungos 19-ta kuopa—S. Cibulskas, Lietuvių Komunistų Frakcija—P. Taras, Lietuvių Darbininkų Susivienijimo kuopos,—Johnnie Orman, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos—V. Michelsonas, Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos kuopos—E. Vilkaite, Amalgamated Clothing Workers unijos 54 lokalo—J. Buivydas ir Nečiunskas, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas—K. Kreivėnas. Dr. Martino Liutero Draugija išrinko vieną atstovą ir Great Necko su Yonkers organizacijos išrinko dar po vieną atstovą į veikiantį komitetą.

Ateinantį penktadienį, "Laisvės" salėje, kaip 7 val. vak., veikiantis komitetas turės savo posėdį ir išrinks valdybą iš savo tarpo.

Konferencija buvo gana draugiškoje formoje ir yra viltingas, kad bendras darbas eis sklandžiai tarpe Brooklyno progresyvių žmonių, už priartinimą nuigriovimo fašistų diktatūros Lietuvoje ir atsteigimą

Jūreivių Kovos Auga ir Aštrėja

Nors Now Yorko laivų kompanijos histeriškai šaukia, būk jūreivių streikas sulaužytas, vienok streikas kur kas daugiau sustiprėjo, nes 10,000 ryčių laivų inžinierių, ir oficerių irgi išėjo streikam ir reikalauja algų pakėlimo ir geresnių darbo sąlygų.

Streikas laivų kompanijas veda prie desperacijos, ir jos vis daugiau terorizuoja jūreivius. New York, kaip ir kituose miestuose, įvyko streiklaužiū-mušeikų šaudymas į streikičius. Vienas skebas, James Turner, keturis sykius šovė į pikietus, kurie buvo apstoję 19-tą prieplauką, vienok nepataikė. Jis tapo suareštuotas.

Streikiariai atsiumė protesto telegramą majorui LaGuardia, kurioj nurodoma, kad policija pristato streiklaužius ant laivų.

Du Lietuviški Teatrai

Brooklyno lietuviai, kurie netingės, ir kurie nesigailės 50 centų, tai galės pamatyti net du teatru ant sykio. Jūs matys sekantį nedėdienį, 29 d. lapkričio, lygiai 4:30 po pietų, Labor Lyceum Svetainėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyne. Ten bus suvaidinta veikalas "Dvaro Bernas", po vadovystę J. Juškos, ir veikalas "Partizanas", po vadovystę Jono Valenčio.

Bet einant į šį parengimą, patartina niekur neužtrukt, nes čia turite reikalą su Lietuvių Liaudies Teatru. O L. L. Teatras dar viską profesionališkai; jis nelauks nei minutės vėliau, kaip garsinama. Tą tikstantinę Brooklyno lietuvių minia jau žino, bet dar yra tokių, kurie nežino.

Veismūniškis.

K. Partijai Neduoda Leidimo Laikyti Demonstraciją

Komunistų Partija ruošia didelę demonstraciją šį šeštadienį parėmimui Ispanijos liaudies. I. Amter, parado maršalka, praneša, kad policijos departamentas vis nesutinka išduoti leidimą maršavimui Fourth Ave. Chambers St.—West St. gatvėmis. Draugas Amter prašo, kad visi Komunistų Partijos nariai ir abelnai organizacijos siųstų policijos departamentui protestus prieš tą sprendimą.

Elmo Campbell, 18 metų, tapo nuteistas 18 mėnesių kalėjimo už leidimą falšųvų dešimtdolerinių.

(Daugiau Vietos ž. 5 pusl.)

SUSIRINKIMAI

BENDRU PARENGIMU KOMITETO SUSIRINKIMAS

Įvyks šį trečiadienį, lapkričio (Nov.) 26 d., "Laisvės" svetainėje, 8-tą val. vak. Visi organizacijų atstovai malonėkite susirinkti, nes yra daug reikalų aptart apie ateinančio nedėdienio vaidinimus Labor Lyceum svetainėje.

Sekretorė.

PARENGIMAI BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Jaunų Vyrų Draugija rengia maskaradų šokus šį ateinantį ketvirtadienį, lapkričio 26 savo patalpoje, Grand St., tarp Rodney ir Keap St. Bus įvairių klotimų ir taip pat visokių užkandžių ir gėrimų. Prašome visus atsilankyti. Sekantis jų parengimas įvyks 25 d. gruodžio, po numeriu 318 Grand St. (Grand Paradise Svetainėje) (277-278)

PARDAVIMAI

Parsiūduoda restaurantas su visais tinkamais įtaisymais. Parduoti o priežastį sužinosite ant vietos. Kreipkitės po numeriu 417 Lorimer St. ("Laisvės" Name), Brooklyn, N. Y. (276-281)

A. VELICKOS ir O. DEGULIENES

Naujai Moderniškai Įtaisytas

RESTAURANTAS

"Laisvės" Name 417 Lorimer St., Brooklyn

Gaminama visokie valgiai lietuviško ir Amerikoniško stiliaus, mėsiški ir pieniški; kasdien skirtingi ir švieži. Pavyzdžiai švара, greitas ir prielankus patarnavimas.

Atdara anksti rytą iki vėlai vakaro kasdieną. Prašome įsitęmyti antrašą ir užėiti.

LORIMER RESTAURANT

417 Lorimer Street Brooklyn, N. Y.

ANTANAS KASMOČIUS

GRAZIAI ĮRUOŠTA VIEŠA UŽEIGA

Čia užėję tikrai jausitės patękę į tinkamą vietą ir atsilankysite dažniau.

VISOKIOS DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS

GERI STEAK'AI IR KITI VALGIAI

Antano Kasmočiaus vieta skersai gatvės nuo "Laisvės", ant kampo Lorimer ir Ten Eyck Sts.

49 TEN EYCK STREET BROOKLYN, N. Y.

GRAZIAI PRIIMAME SVEČIUS IS KITUR ATVYKUSIUS Tel. Evergreen 8-8520

MATEUŠAS SIMONAVICIUS GRAZIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAM ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyne, užėikite susipažinti.

Kiekvieną savaitę karšta vakariene. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdara nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN, N. Y. Blokas nuo Hewes eleveterio stoties. Tel. Evergreen 7-8886

NOTARY PUBLIC TEL. STAGG 2-5043

Matthew P. Ballas

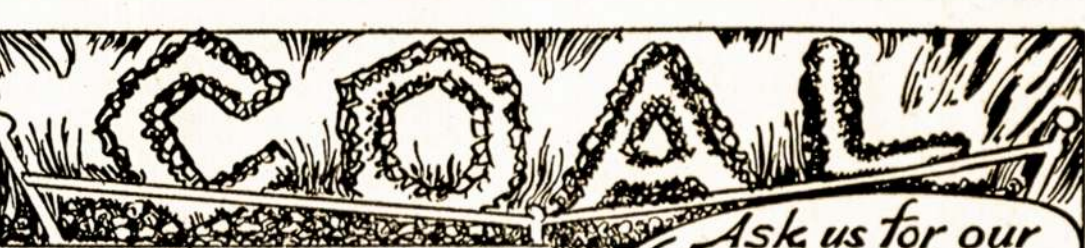
(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai.

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

De Kalb lengvas būdas pirkti anglį

Prisipilkit jūsu anglio aruodus dabar. Rėnkpinigių nereikia: užsimokėsite už anglį bėkūriadami.

Jefferson 3-2779

Peter Lisauskas savininkas. Jei neturite pinigų, galite gauti kurą iš DeKalb Coal Co. su lig finansavimo plano. Prisipilkit savo aruodus anglio dabar, o pradėkit mokėti už 30 dienų po atvežimo.

DE KALB COAL CO. 1458 DEKALB AVENUE COR. KNICKERBOCKER AVE. RIDGEWOOD SELECT COKE - OIL - RED-ASH - BLUECOAL

BERN. J. SHAWKONIS (ASAKUNAS)

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS

IR BALSAMUOTOJAS

LAISNIUOTAS

New York ir New Jersey Valstijoje

Graborytės reikale visada jums mielai patarnaus pigiai.

306 John Street Harrison, N. J.

Telefonas: Harrison 6-1698

Telephone: Evergreen 8-9770

J. GARŠVA

Graborius (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius. Išbalznuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; par-samdo automobilius ir karietas veselėjoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.

231 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.